

rações daqueles que...
tais um filho da querida...
é tão fiel às suas cores...
mas também pelos cor...
mente pelos devotos de...

Unidade Lar outra mis...
rmãs.
Lar fossem melhor aten...
o uma Congregação Re...
religiosa emita os votos...
cecebida na pequena Co...

de, escolhido para ser o...
faça desabrochar nos...
de se dedicarem àquelas...
preensão.

ser abertas para abraç...
infelizes.
nadada para esta missão...

lbe — C.I.N.S.M.C.
— 90.000 — Porto Ab...

ando
mbro ativo da camé...
ara uma nova ordem...

unidade que milhar...
participar políticame...
seu sim a esta situ...
vel de consciência so...

assados, isolados, s...
nunca ativos, a com...
população que está...
hória dos 18 anos de...
bro econômico e pro...

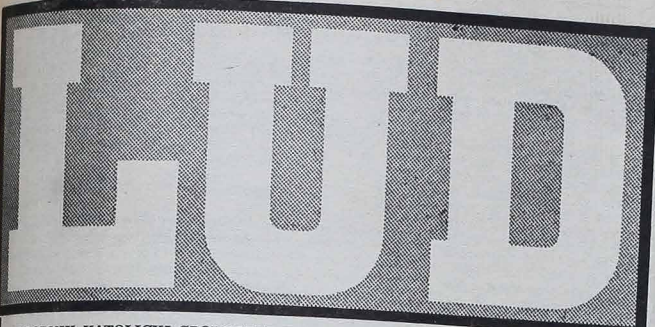
professores e educ...
nguir a instrução d...
mostrar que tipo de...
o sistema e porqu...
libertadora, que an...
tica, nos centros ur...
também nas escol...
rmanente e global...

jeja, dos missionários...
deres sindicais e de...
grupos de base. Os...
trabalha, na defesa...
do dos lucros do tra...
seus meios de produçã...
lo II, o trabalho lib...

mitiu ser livres, má...
ademos, mas par...
des, nossa vontade...
lo homem, imagem...

tem — Novembro 1982

ACIONAL: 1982
uma Nação e de...
precioso, toda a...
a de estrelas que...
sa por um dos lado...
a um mastro. Por...
atpassados, e por...
o nosso Exército. P...
o precipua maner...
rida Bandeira. D...
amor e profundo...
orontos para qua...
o nos sacrificamos...
is, jamais admitt...
ilem. A Bandeira...
mismo, o verdade...
interesses particu...
ocurando, de toda...

TYGODNIK KATOLICKI SPOLECZNO-KULTURALNY — ZALOZONY W 1920 ROKU
"UD" (O POVO) O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 16 listopada (novembro — 1982 — Nr 3.802 — (45/82)

Konferencja w Madrycie

W stolicy Hiszpanii odbyła się Konferencja o Bezpieczeństwie i Współpracy Europejskiej. Najważniejszym punktem tej Konferencji było zadanie państw Wspólnego Rynku Europejskiego i Stanów Zjednoczonych, by wprowadzić na nowo wolność syndykalną w Polsce i zagwarantować prawa człowieka we wszystkich krajach Bloku Zachodniego.

JUAN CARLOS BOURBON, król Hiszpanii, otworzył w Madrycie Konferencję o Bezpieczeństwie i Współpracy Europejskiej, w której udział wzięli 35 państw plus USA i Kanada.

Państwa Zachodnie dały wyrazie do zrozumienia, że nie współpracują z Wschodem, jeżeli nie będzie ściśle od respektowania tzw. Protokołów w Helsinkach przez 35 państw europejskich plus USA i Kanada w sierpniu 1983 roku. Blok Zachodni domaga się od Bloku Wschodniego wprowadzenia w czyn postanowień powziętych w Helsinkach tj. by uszanować prawo do formowania wolnych związków, do realizowania strajków i do uczestniczenia w wolnych wyborach.

Projekt rządowy, by wprowadzić wielopartyjność, napotkał na poważne przeszkody, m. in. miały one za mało czasu, by się dostatecznie zorganizować. Tak więc obecne wybory przybrały formę plebiscytu między rządową partią PDS a opozycyjną PMDB w innych słowach — powróciła praktycznie dwupartyjność. Wiceliderem rządowej — deputowany Bonifacio de Andrada wyznał otwarcie, że politycy brazylijscy są już zmęczeni organizowaniem czy ratowaniem prestiżu danej partii.

Negatywne opinie senatorów i deputowanych o dalszym istnieniu małych partii

Wybory w całej Brazylii

Czy koniec małych partii?

Różni senatorowie i deputowani federalni, bez względu na swą przynależność partyjną, są przekonani, że listopada wybory będą praktycznie rozgrywane jedynie między partiami PDS i PMDB. Posiadają bowiem one dyktatoria i kandydatów we wszystkich stanach Kraju, czego nie mają na powiadzenie o innych partiach opozycyjnych. Jedynie w Rio de Janeiro partia PTB jest na razie górą z Brizolą na czele.

JANIO QUADROS, kandydat na gubernatora São Paulo z ramienia partii PTB, jest również przekonany, że małe partie opozycyjne nie mają przed sobą dalszej pewnej egzystencji, ponieważ nie będzie rzeczą łatwą uzyskać w wyborach 5 procent deputowanych pochodzących z różnych stanów Kraju.

Dnia 15 listopada odbyły się w całym Kraju wybory, w których 54 milionów głosujących miało obierać 25 senatorów, 479 deputowanych federalnych, 500 deputowanych stanowych, 22 gubernatorów, 4 tys. prefektów i 19 tys. ławników. W wyborach tych brało udział pięć partii politycznych, tj. PDS, PMDB, PDT, PTB i PT. Jest rzeczą zrozumiałą, że wynik wyborów będzie znany dopiero za kilka dni, stąd rydym nie wyobrazić sobie, ile będzie wyników do wypracowania. Najmocniejszymi partiami są: rządowa PDS i PMDB dzięki swej strukturze i organizacji. Trudno przewidzieć wyników wyborów, lecz prognozy przewidują zwycięstwo PDS, która miała do swej dyspozycji 100 procentowe poparcie ze strony władz rządowych, nie mówiąc już o kampanii wyborczej samego p. Prezydenta. Czekałmy więc cierpliwie na wynik wyborów, który będzie znany po 20 listopada.

Itaipu w opinii reporterów

Witajcie w Itaipu! Wzrost gospodarczy, który zwiędził już zapórę wodną w Assuan w Egipcie i największe zapory wodne w USA. Takiej jednak jak Itaipu nawet sobie nie wyobrażali. Przewyższa ona wszystkie dotychczasowe dzieła inżynieryjne.

The Times wyznał, że zwiędził już zapórę wodną w Assuan w Egipcie i największe zapory wodne w USA. Takiej jednak jak Itaipu nawet sobie nie wyobrażali. Przewyższa ona wszystkie dotychczasowe dzieła inżynieryjne.

Pracownicy dziennikarscy zagraniczni podkreślili, że w Itaipu mało się pisało i mówiło w prasie europejskiej. Szwedzki korespondent radia ze Sztokholmu nadmieniał, że budowa gigantycznej zapory wodnej w Itaipu była dość rozpowszechniona dzięki temu, że jedna z ważnych kompanii szwedzkich wygrała konkurencję w przeprowadzeniu linii energetycznej z Itaipu do zachodnich stanów Brazylii.

Plebiscyt w Turcji

7 listopada odbył się plebiscyt, który miał wyrazić, czy naród turecki popiera lub odrzuca nową konstytucję. Artykuły tej konstytucji zawierają o następujących punktach: obywateli ma być 50 milionów; Kanał Sueski ma być pozostawiony przy obecnej szerokości 7 lat; partii politycznych 7; Republika i Sprawiedliwość ma być zawieszona, jeżeli w ciągu swego pięcioletniego panowania, działalność polityczną i państwa politycznego nie zostanie przywrócona; liderów politycznych ma być zawieszona na 5 lat.

Jak wiadomo, gen. Kenan Evren objął władzę w Turcji 12 września 1980 roku dokonując zamachu stanu, by skłonić do rządu cywilny, który nie potrafił zapobiec kryzysom gabinetowym, czy też położyć kres panującym terrorowi w którym elementy skrajnej lewicy czy prawicy dokonywały dzienne przemocy 20 zabójstw. Gen. Evren wyprowadził wojsko na ulice, by gwarantować porządek i bezpieczeństwo w kraju. Turcja za rządów prezydentów Bulent Ecevit'a i Süleimana Demirela znalazła się nad przepaścią ekonomiczną. Inflacja wynosiła 105 procent, dług zagraniczny — 26 miliardów dolarów, zaś deficyt w bilansie handlowym — 4 milardy dolarów. Obecnie po dwuletnich rządach gen. Evrena — inflacja spadła do 30 procent, eksport podwoił się, narodowy zaś produkt brutto wzrósł o 42 procent. W kraju panuje spokój. Stan nadzwyczajny został odwołany. Wojsko powróciło do koszar.

Wzrost ogólnej produkcji ZSRZ wynoszący 6 procent w 1950 r. a 3 proc. w 1980 r. — spada obecnie do 0,5 procent. Słowa zwycięży obywateli sowieckich stanowi obecnie 34

Ekonomia sowiecka nad przepaścią

Jeżeli nie zaatakował Stany Zjednoczone w tak gwałtownym słowach, jak to uczynił w kilka dni przed nagłym zgonem, skierowanej do armii. Breżniew zapowiedział, że ZSRZ nigdy nie dopuści do tego, by USA osiągnęły wyższość militarną nad Rosją. Wniosek stąd jest taki, że zbrojenia sowieckie pójdą dalej, nie licząc się z tym, że ekonomia sowiecka znajduje się nad przepaścią. Tak przynajmniej twierdzą obserwatorzy zagraniczni.

Podkreślają oni, że w ostatnich czasach dyplomacja sowiecka ponosi same porażki. Wojna w Afganistanie przetrwała się w nieskończoność. Sytuacja w Polsce, pomimo presji Moskwy, nie uległa poprawie. Na Bliskim Wschodzie Rosja pozostała na marginesie wobec ostatnich wypadków w Libanie. W dodatku ciężka sytuacja ekonomiczna — jako bilans 65 lat rządów komunistycznych — stawa się w Związku sowieckim w ciężkim położeniu.

Najbardziej straszą Rosję komunistyczne jest rolnictwo. Spadek produkcji rolnej znaczący się już wydatnie w 1979 r. Od tego czasu spadek ten zwiększa się z roku na rok. W roku bieżącym deficyt produkcji rolnej osiągnął rekord. Tak np. zbór pszenicy wyniósł tylko 170 mln. ton tj. o 70 mln. ton mniej niżeli to przewidywał plan pięcioletni. Nie więc dziwnie, że Rosja musi importować pszenicę z USA, Argentyny, Kanady, Australii itp. Znalazł wydatnie stan pogłowia bydła oraz produkcja buraków cukrowych (60 mln. ton) zamiast spodziewanych 95 mln. ton). Jedynym wyjsciem z tej ciężkiej sytuacji byłoby zwiększyć o 3 procent indywidualne działki, które dostarczają Rosji 1/4 produkcji rolnej.

Zgon Leonida Breżniewa

Wzrost ogólnej produkcji ZSRZ wynoszący 6 procent w 1950 r. a 3 proc. w 1980 r. — spada obecnie do 0,5 procent. Słowa zwycięży obywateli sowieckich stanowi obecnie 34

Dnia 10 listopada br. zmarł w Moskwie na udar serca prezydent ZSRZ Leonid Breżniew, licząc 75 lat życia. W ciągu 18-letnich rządów Breżniewa wprowadził "detente" między Wschodem i Zachodem, uczynił z Rosji pierwszą potęgę militarną w świecie i starał się za wszelką cenę utrzymać status quo w krajach należących do bloku sowieckiego. Oprócz tego gromił żelazną ręką wszelkie ruchy dysydentów, wydając bezprawną wadkę ocenzurowi i pisarzom walczącym o większą wolność słowa i opinii. Władze partyjne ogłosiły 4-dniową żałobę w całym Kraju. Z całego świata nadeszły telegramy kondolacyjne. Zmarły szef ZSRZ pozostał w żałobie zony Wiktorie, dwóch synów i córki. Prasa zachodnia robi różne przypuszczenia na temat następstwa Breżniewa. Następcą Breżniewa został obrany Juri Andropow, były szef KGB i obecnie generały sekretarz partii.

Wzrost ogólnej produkcji ZSRZ wynoszący 6 procent w 1950 r. a 3 proc. w 1980 r. — spada obecnie do 0,5 procent. Słowa zwycięży obywateli sowieckich stanowi obecnie 34

- Ważne Wydarzenia -

- ♦ **MADRYT** — Policja francuska aresztowała trzech terrorystów baszkich, którzy zamierzali dokonać zamachu na życie Ojca św. w mieście Loyola. Na skutek wykrycia tego spisku władze hiszpańskie zmieniły program wizyty Papieża w powiecie Basków.
- ♦ **WARSZAWA** — Prymas Polski Józef Glemp i premier gen. Wojciech Jaruzelski doszli do porozumienia podczas spotkania, że wizyta Jana Pawła II w Polsce odbędzie się 18 czerwca przyszłego roku. Nie brak jednak ludzi w Polsce, którzy nie wierzą w realizację tej wizyty, uważając to za wybieg polityczny.
- ♦ **PRZYŁADEK CANAVERAL** — Prom kosmiczny Columbia, mając na pokładzie 4 astronautów, wystartował 11 listopada do swego 5 z kolei lotu przestrzennego. Celem tego lotu jest umieszczenie w kosmosie dwóch satelitów komunikacyjnych.
- ♦ **VALENCJA** — Podczas wizyty w tym mieście Ojciec św. Jan Paweł II udzielił święceń kapłańskich 141 diakonom i konsekrował z nimi Mszę św. Papież nalegał usilnie, by księża postrzyżymali się polityki, używali szat kapłańskich i zachowali celibat.
- ♦ **KURYTYBA** — Podczas wiecej partii PDS w Kurytybie, w którym uczestniczył p. Prezydent, grupa nieodpowiedzialnych elementów przerywała mowę Szefa państwa nieprzyjemnymi okrzykami i gwizdami. 15 zwycięzcy aresztowała policja.
- ♦ **BRASILIA** — Ministerstwo Kopalni i Energii poinformowało, że import ropy naftowej i produktów pochodnych w miesiącach od stycznia do września br. spadł o 8,5 procent, dzięki czemu Brazylia zaoszczędziła sumę 620 mln. dolarów.
- ♦ **WATYKAN** — Policja niemiecka zawiadomiła koła watykańskie, że w zamachu na Papieża uczestniczyli czterech terrorystów tureckich. Jednego z nich aresztowała policja szwajcarska, zaś dalszych dwóch — policja niemiecka.

OO BRASIL
VOTE BEM

Barbara Lasłowska

STRZELECKI

Solidarność Narodowa

Brodny, umorusany, obdarty, głodny... I co? Zostawiliście go? No i nabrała się ich cała gromadka... i chłopaki... i dziewczynki... I co? Czy można było to bractwo zostawić samemu na noc bez opieki? Poprosiliśmy rodziców, aby pozwolili nam mieszkać razem z nimi. No i tak powstał Zakon. Szliśmy z całą gromadką do kościoła, modliśmy się przed ołtarzem świętego Feliksa. A ludzie wolali: Patrzcie, Felicjanki idą! I zaczęły namie: Zakon Felicjanek. Po prostu powstał z potrzeby czasu... To nic wielkiego...

Siostry patrzyły ze zdumieniem na siebie.

— Jak to nic wielkiego! — Nie mogły zrozumieć.

— Sedno rzeczy leży w tym — podchwyciła przełożona — że po upadku powstania listopadowego najlepsi nasi synowie musieli uciekać z Ojczyzny. Na emigracji, po głębokim zastanowieniu się, powstała myśl: że bez wielkiej odnowy religijno-moralnej całego Narodu nie może być mowy o odrodzeniu politycznym i o zmartwychwstaniu Polski. Teraz ta emigracja potrzebuje was, abycieście uczyli ich dzieci.

— Zaraz. Tysiąc ludzi może przejść kolo sieroty i nikt nawet nie wytrze mu nosa. Skąd się bierze to zainteresowanie?

— W tych czasach w Europie wybuchła "rewolucja przemysłowa" — zaczęła wyjaśniać przełożona. — Powstające fabryki potrzebowały robotników do pracy. Bogaci je budowali, a biedni stawali przy maszynach. Powstało zagadnienie ekonomiczne: jak wynagradzać robotników? Tu z pomocą przyszli protestanci, którzy twierdzili, że dobrego człowieka wynagradza Pan Bóg już tu na ziemi i stąd są oni bogatymi. A złego człowieka Pan Bóg każe już tu na ziemi i stąd są biedni. Można z tego wywnioskować prosty wniosek: szerszymu zło, kiedy pomagamy biednemu. Takie założenia gładzą ludzki egoizm i na podstawie wyższego. Powstała zawiść między biednymi i bogatymi. Robotnik był podle wynagradzany i nie miał żadnych praw. Marks ukuł hasło "walki klas". Potem powstała międzynarodówka z hasłem "Proletariusze wszystkich krajów łączyć się". Wreszcie zarządono "dyktatury proletariatu". Powstał również ruch kobiecy żądający równoprawnienia. We wszystkie nowinki dolaływały do Polski, ale sytuacja u nas była zupełnie inna. Pańszczyzna została zniesiona przez Konopkę 3-go Maja. Polscy fabrykanci byli katolikami a szlachę i arystokrację z szlachą, więc nie było miejsca na walkę klasową. Międzynarodówka też nie chywiła, bo właśnie ona z równoprawnieniem kobiet też u nas kuleje, bo Polka została rodzinną za jedną nierozrwalną całość, której cementem jest miłość, a nie litera prawa.

— To wszystko rozumiemy jasno, ale musiało to być coś więcej — dopytywała się siostra Anetta.

— Tak. Naród Polski dążył do zupełnie czegoś innego: do wolności. Te kilkadziesiąt lat niewoli usławiło wszystkim, ale nieobecna jest własna wola Ojczyzna. Żeby ją odzyskać, naród musi solidarnie stanąć ramię przy ramieniu. Jedni muszą ufać drugiemu. Musimy sobie wzajemnie pomagać. Bóg musi być bratem.

— A siostra? — wyrwał się biednej Adelinie.

— Właśnie dlatego powstał Zakon — odczuwała się znów matka Zofia Truskowska. — Myśmy były "entuzjastkami"! Kiedy w Paryżu Mickiewicz pisał w Księgach Narodu: "O ile większyście i polepszyście dusze wasze, o tyle polepszyście prawa wasze i powiększyście granice", Zygmunt Krasiński słowami miłości, nadziei i dobrej woli krzepił zbolale serca, a Słowacki zaproszał, że przyjdzie jeszcze papież słowianki, to rzecz niemożliwa: w Polsce za pióro chwytały kobiety i rozbudziły ambicje własnego rozwoju osobistego, doskonalenia się i propagują pracę nad sobą samym.

— Czy może nam matka sprzecyżować założenia rozwoju intelektualnego człowieka? — zapytała siostra Stanisza.

— Powinnyśmy prowadzić naprzemian życie czynne, społeczne z życiem wewnętrznym, kontemplacyjnym. Chęć zbyt szybkiego oddania się czynności może być wynikiem ambicji i próżności, żądzy sławy i uznania, tuszujących lenistwo w pomocy dla kraju. Wierzę, że w naszym doskonaleniu się. Natomiast uczieszka do pracy kontemplacyjnej może być powodowana niechęcią do pracy zewnętrznej, lenistwem lub wybujałą wyobraźnią. Stąd musimy baczenie uważać na siebie, aby nie popełniać tych błędów. Najważniejszym warunkiem jest przyjęcie życia w pełnej niepewności, bez stałych materialnych podstaw utrzymania, bo w ten sposób stajemy się czynnymi i gotowymi do przyjęcia każdego losu bez szemrania. Cechą główną ma być zaufanie do siebie i pełne poświęcenie. Duch wyrzeczenia się siebie i obowiązku, na otoczenie, miejsce pobytu i rodzaj pracy.

(c. d. n.)

Rzeczy ciekawe i prawdziwe

NAJWIĘKSZE MAJĄTKI AMERYKANSKIE ZNAJDUJĄ SIĘ W PRZEMYSŁE NAFTOWYM

WASZYNGTON — Dzieciwicie z dwunastu najbogatszych Amerykanów zrobiło majątek w przemyśle naftowym, a 50 z 400 najbogatszych z Amerykanów mieszka w Teksasie. Tak przynajmniej informuje tygodnik amerykański "Forbes".

Pierwszym na liście najbogatszych osób w Stanach Zjednoczonych, to 85-letni Daniel Keith Ludwig, którego majątek wynosi ponad dwa miliardy dolarów. Zrobił on fortunę budując zbiornikowce naftowe, którymi wyposażał prawie całą flotę amerykańską podczas drugiej wojny światowej.

Peter Getty, 48 lat, jest drugi na tej liście. Jest on czwartym synem słynnego Paula Getty.

Po nim następują ojciec i syn Perry i Sid Bass — spadkobiercy olbrzymiego majątku naftowego. P. Walter Annenberg, były prezydent Reagana i założyciel firmy "T.V. Guide", posiada majątek szacowany na 800 milionów dolarów, a P. William Hewlett, założyciel "Hewlett-Packard" majątek sięgający 650 milionów dolarów.

Najbardziej znanym jednak członkiem "klubu" 400 najbogatszych Amerykanów, to David Rockefeller, były przewodniczący "Chase Manhattan Bank", którego majątek "zbliza się do miliarda dolarów".

Najuboższy zaś milioner, to 40-letni Armos Markkula, który był w 1976 roku współzałożycielem firmy produkującej komputery "Apple". Jego majątek wynosiś różny 91 milionów dolarów.

(Narodowiec)

REKONSTRUKCJA GŁÓW

Rekonstrukcja głów ludzkich na podstawie czaszek ma stuletnią historię, lecz poza kryminalistyką stanowi wciąż jeszcze rzadkość w praktyce światowej. W Bułgarii zajmują się nią dr Jordan Jordanow w założonym przez niego laboratorium rekonstrukcji antropologicznej w Sofii. Do tej pory dr Jordanow wykonał dwa tuziny "portretów".

Najstarszym z nich jest głowa wodza z epoki eneolitu, pochowanego przed 6 tys. lat pod Warną. Do bardziej interesujących rekonstrukcji należą głowa Mosticza — "wodza dyplomacji" za panowania carów Simeona i Piotra (IX - X w.) oraz mężczyzny, pochowanego w dawnej stolicy Tyrnowie, co do którego przypuszczają się, że jest carem Kalojanem (1197 - 1207) — zwycięzcą krzyżowców w bitwie pod Adrianopolem.

Podstawą metody stosowanej przez dr Jordanowa jest ścisła współzależność między kształtem kości a mięśniami twarzy, różna zresztą u różnych ras, narodów, pici, a nawet grup wiekowych. Proces rekonstrukcji trwa kilka miesięcy i obejmuje 4 etapy: badanie czaszki, rekonstrukcję graficzną, modelowanie głowy i wykończenie, a więc wykonanie fryzury, odzieży itd. W odróżnieniu od swoich kolegów zagranicznych, którzy pokrywają "mięśniami" z materiału plastycznego autentyczne czaszki, dr Jordanow posługuje się dokładną kopią. Pozwala mu to na nieprzerwaną porównywanie z oryginałem, co ma znaczenie dla wiarygodności rekonstrukcji.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

◆ Paolo Rossi, Rummenigge i Falcao otrzymali od francuskiego związku piłki nożnej piękne trofeum w postaci futbolówek złotych, srebrnych i brązowych jako nagrodę za uzyskanie bramek 6, 5 i 4 podczas piłkarskich mistrzostw świata w Hiszpanii.

◆ W recopie europejskim zanotowano następujące wyniki: Internacjonal z Mediolanu - AZ - 67 z Holandii 2x0, Real Madrid - Ujpest z Węgier 1x0, Aberdeen ze Szkocji - Lech Poznań 1x0, Austria - Galatasaray z Turcji 4x2, St. Germain - Swansea z Irlandii 2x0. W Pucharze zaś Europejskim Widzew z Łodzi zwyciężył Rapid z Wiednia 5x3.

◆ 43 mistrzostwa świata w strzelaniu rozegrane w Caracas (Wenezuela) zakończyły się zwycięstwem ekip europejskich, głównie Niemiec Wschodnich, Rosji, Szwecji i Norwegii. Najlepszy wynik osiągnął strzelec NRJ — Frank Rettkowski uzyskując 587 punktów w strzelaniu z karabinu.

◆ W zawodach motorywch, jakie odbyły się w Niemczech Zachodnich, polski zawodnik Waldemar Marszałek uzyskał 900 punktów. Marszałek jest wielokrotnym mistrzem świata w tej konkurencji (wyścigi motorowe).

◆ Międzynarodowy Komitet Olimpijski udekorował w Lozannie wybitnych sportowców Orderem Olimpijskim. Rekordzista świata w trójskoju João do Pulo, któremu amputowano nogę po wypadku samochodowym, otrzymał srebrny Order Olimpijski.

◆ Mistrzostwa świata w pięcioboju nowoczesnym rozegrane w Rzymie przyniosły zwycięstwo sportowcowi włoskiemu Masali. Drugie miejsce zajął Rosjanin Starostin, trzecie zaś Francuz — Bouzon. Drugimow wygrali Rosjanie przed Węgrami i Włochami.

◆ Krzysztof Golański, 21-letni pięciarż wagi półśredniej, wykorzystał tournée polskiej ekipy bokserskiej, prosząc władze USA o azyl polityczny. Od wprowadzenia stanu wojennego, polska pięściarska reprezentacja narodowa mocno się wykruśla. Wielu bokserów nie powróciło z Zachodu.

◆ Niezwykłego wyczynu sportowego dokonała 28-letnia Amerykanka Susan Notorgale. Ta amatorka jazdy na rowerze przejechała odległość 4.800 km w ciągu 11 dni — z kalifornijskiego miasta Santa Monica do Nowego Jorku. Dziennie Susan robiła 200 km.

◆ W II turnieju im. João Havelange, który zgromadził juniorów wielu państw, spotkali się junirzy Brazylii z Australią z wynikiem 2x2. W innym meczu juniorzy Meksyku i Costa Rica zremisowali 1x1.

◆ W meczu pucharu UEFA, w którym spotkały się drużyny Spartak z Moskwy z Harleen z Holandii zwyciężył Spartak 2x0, na skutek załamania się poręczy na schodach wielu kibiców spadło ze schodów. Nastąpiła tragedia: 75 osób poniosło śmierć, a 1.250 zostało rannych.

PRASKA WIEŻA

Pozazdrościła Praga Paryżowi i będzie stawiać swoją wieżę, która dominować ma nad miastem i spełniać zarazem dwie funkcje: telewizyj-

na i turystyczną. 226-metrowa wieża, niższa wprawdzie od paryskiej o 74 i pół centymetra, stanie na Petryńskim Wzgórzu, a oddana zostanie miastu (to już zupełnie przypadek) w sto lat po budowli Eiffla. Podobnie jak ona będzie miała, prócz urządzeń przenoszących sygnał telewizyjny, kłosa restaurację i takież taras, z którego tysiące turystów podziwiać będą praską panoramę.

Twórcą paryskiej wieży, architekt Vaclav Aulieky, ma już poza sobą dziesiątki konsultacji, przymiarek lokalizacyjnych. Wybrał dla swojej wieży miejsce najlepsze i podobnie, jak Eiffel twierdził, że stanie się ona wielką atrakcją wielomilionowych tłumów turystów odwiedzających co roku Złotą Pragę.

Być może sprawdzi się przepowiednia praskiego architekta, ale i dziś Praga, bez 226-metrowej wieży, nie narzeka na brak turystów i atrakcji dla nich. Centralnym punktem wycieczek były przed laty i pozostały do dziś Hradczany — odwieczna siedziba królów czeskich i okalające ją zabytkowe budowle starej praskiej architektury, a wśród nich najliczniej odwiedzana przez turystów z całego świata — słynna Złota Uliczka, zachowana tak jak na pozólkichh rycinach praskich starodruków z Hradczan — turystyczny szlak prowadzi na Małą Stranę, najstarszą dzielnicę Pragi, a następnie słynnym mostem Karola, wybudowanym dokładnie przed 625 laty, i kretymy, wąskimi uliczkami na staromiejski rynek i dalej do centrum miasta — na plac Vaclava.

16 MILIONÓW UCHODZCÓW

Amerykański Komitet d/s Uchodzców podaje, że na skutek działań wojennych i wewnętrznych politycznych i wyrotowych ruchów ponad 16 mln. osób zmuszonych zostało do opuszczenia swego stałego miejsca zamieszkania.

Według oficjalnych danych Azja znajduje się na pierwszym miejscu z 7.300 000 uchodźcami. W Afryce przebywają 4 mln. uchodźców, w Ameryce Południowej — 1 mln. Liczba uchodźców z Europy wschodniej przekroczyła ostatnio 300.000.

LONDYNU

Wieloletniemu... (c. d. n.)

DRUGA WIODŁA PRZEZ RAPPERSWIL I MONTRESOR DO LONDYNU

(Dokończenie ze str. 2)

Ojeźralimy więc portrety sławnych Polaków w zbiorach Muzeum OO. Marianów w Fawley Court, odnowione Muzeum Narodowe w Solurze, wystawę wydawnictw Solidarności w Paryżu, Pilsudskiego w Londynie, ryngrafii polskie w zbiorach Muzeum w Londynie — POSK, zamyśliłmy się z biblioteką i kolekcjonowaniem odznak pułkowych, akcją kulturalną. Toż znajduje się w londyńskim Muzeum gen. Sikorskiego. Właśnie kolekcjonowanie odznak pułkowych, których zbiór posiada w londyńskim Instytucie J. Pilsudskiego, podczas ostatniego zjazdu pani dr Wandry Pilsudskiej obejrzano w londyńskim Muzeum gen. Sikorskiego, a także w Muzeum Polskim na Zachodzie.

Wieloletniemu... (c. d. n.)

PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI
PACZKI

NAJPROSTSZA DRUGA DOSTAWY WRAZ Z GWARANCJĄ OTRZYMANIA ŚWIEŻYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOSCIOWYCH W KRAJU

TO
WYSYŁKA PACZEK ZA POŚREDNICTWEM

PEKAO TRADING CORPORATION

PACZKI PEKAO kompletowane są w kraju
PACZKI PEKAO są zwolnione od kontroli celnej
PACZKI PEKAO wysyłane są bezpośrednio do odbiorcy
PACZKI PEKAO zawierają między innymi towary importowane, zakupione ze specjalnych środków
PACZKOM PEKAO nie grozi zepsucie

KORZYSTAJ Z USŁUG PEKAO

Informacji udzielają i zamówienia przyjmują autoryzowani dealerzy

ORAZ

PEKAO TRADING CORPORATION

225 PARK AVE., SOUTH
NEW YORK, N. Y. 10003

34 NIEDZIELA ROKU
ŚWIĘTO CHRYSZTUSA KRÓLA

EWANGELIA WEDŁUG ŚW. JANA — 18, 33-37

+ Potem znów Pilat wszedł do pretorium, wezwał ku sobie Jezusa i zapytał Go: Czy Ty jesteś królem żydowski? A Jezus odpowiedział: Czy mówisz to od siebie samego, czy też inni powiedzieli ci coś o Mnie? I odrzekł Pilat: Czy ja jestem Żydem? To przecież twój naród i tui arcykapłani wydali mi Ciebie. Cóż Ty uczynił? Odpowiedział Jezus: Królestwo moje nie jest z tego świata. Gdyby było z tego świata, moi słudzy walczyliby o to, żeby nie stać tydem Żydom. Ale moje królestwo nie jest stąd. Zapytał Go tedy Pilat: Jesteś więc królem? A Jezus odpowiedział: Tak, jestem królem! Ja dlatego się narodziłem i po to przyszedłem na świat, abym dał świadectwo prawdzie. I każdy, kto jest z prawdy, słucha mojego głosu.

+

Trzy razy spotykamy się z Chrystusem Królem na kartach Ewangelii. I tak, Trzej Królowie pytają się: "Gdzie jest król żydowski, który się narodził?" (Mt. 2,2).
Pilat pyta Pana Jezusa: "Czy Ty jesteś król żydowski?" (Jan 18,33). A kiedy Pilat rozkazał ukrzyżować Chrystusa, umieścić na krzyżu ten napis: INRI. A było napisane: "Jezus Nazareński, król żydowski" (Jan 19,19).
Chrystus Pan tak podczas swego publicznego życia jak i w godzinie śmierci wyjaśnił, iż Królestwo Jego nie jest z tego świata... Jak za czasów Chrystusa, tak i dziś jedni są przeciw Niemu, inni za Nim. Ziszcza się więc słowa starca Symeona: "Oto Ten przeznaczony jest na upadek i powstanie wielu" (Łk. 2,34).
Stad jedni wołają: "Nie chcemy, aby Ten panował nad nami. Presz, precz z nim, ukrzyżuj Go". (Jan 19,15)
Nie chcemy, by Chrystus panował w naszych sercach — woła młodzież wydana na łup niskich namętności.
Nie chcemy, by Chrystus panował nad nami — wołają wielcy tego świata, wszechznający wojny tu i tam.
Cóż my na to wszystko? Wołajmy za św. Pawłem: "Potrzeba, aby On królował nad nami". (1. Kor. 15,25).
Oddajmy Chrystusowi swój umysł oświecony wiarą. (Rzym. 1,17).
Poddajmy się pod panowanie Bożych przykazań, bo Królestwo Boże, nie polega na słowach, ale na czynie (1. Kor. 4,19).
Stajmy się apostołami naszej świętej religii, "bo my zmysł Chrystusowy mamy". (1. Kor. 2,16).
KWS
PS. — Przeczytaj 1. Lekcję: Dan. 7,13-14; 2. Lekcję: Apok. 1,5-8.

750 LAT GOTYCKIEGO KOŚCIOŁA W ROSTOKU

W Rostoku (Niemcy Wschodnie) obchodzone uroczystości 750 rocznice istnienia kościoła pw. Najśw. Maryi Panny, najsyniejszej budowli gotyckiej w tym mieście. Corocznie świątynia odwiedza ok. 50 tys. turystów, którzy podziwiają liczne zabytkowe dzieła sztuki, a wśród nich dzwonek z brązu, najwybitniejsze dzieło tego rodzaju w rejonie nadbałtyckim, oraz św. Rocha z pierwszej połowy XVI w., astronomiczny zegar z XV wieku. Tenże zegar, jedyny tego rodzaju w Niemczech Wschodnich zawiera dane służące m. in. do obliczania daty świąt wielkanocnych od 1885 do 2017 r. Z racji jubileuszu odbyły się też okolicznościowe uroczystości kościelne.

KOŚCIOŁ DZISIAJ

OSWIĘCIM I OJCIEC KOLBE W OCZACH
NAOCZNYCH ŚWIADKÓW

(CIĄG DALSZY)

Mieczysław Kościelniak:
"Do Oświęcimia dostaliśmy się 3 maja 1941 roku z transportem kaliskim. Było nas około 300 osób. Do końca wojny przeżyło z 300 osób sześćdziesiąt. Między innymi ja. Zachowywałem się w nim z tamych czasów obozowo spólnie, pasiak oświęcimski wraz z moim numerem 15 261 z trójkątem politycznego więźnia i z literą P na trójkącie. Ojciec Kolbe pocieszał nas i podtrzymywał na duchu. Uzasadniał, że Niemcy muszą przegrać wojnę, bo przecież nie na zbrodni się nie osto. To było bardzo wiele dla nas. Myślny się chwylał doświadczenie kurczowo każdego słowa, które nam przypominało, że możemy przeżyć ten straszny obóz. Pamiętam, któregoś dnia przyszedł do mnie Ojciec Kolbe i powiedział: "Różnie z nami bywa, podchodzimy po kolei do krematorium, może ja też podejść, ale ponieważ ja mam takie nabożeństwo do Matki Najświętszej, chcę się przysował mały obrazek Matki Boskiej" no i jeszcze Chrystusa".
Ja pamiętam, na takich małych kartkach papieru, takich maleńkich jak znaczek pocztowy narysowaliśmy takie dwa obrazki. Ojciec Kolbe dlatego żądał takich maleńkich rozmiarów, ponieważ zakładał to pod pas. Pod paskiem dość szeroki miał taką skrytkę doszły czy coś w tym rodzaju i w tej skrytce chował te dwa obrazki. Ojciec Kolbe, wspinał się na chęć, Chyba godna tych pierwszych męczenników, pierwszych chrześcijan, z okresu drugiego, trzeciego wieku naszej ery. Takie jakaś wspaniała, pożądana postać. Teraz ja sam się dziwię, że ta ogromna, ta olbrzymia postać, która stała potężnie, że to były czasy kolonialne, że ja mu rysowałem dwa obrazki maleńkie, Matkę Boską i Chrystusa i że byłem z nim na ty. Dzisiaj już z takim zażenowaniem myślę o tym. To jest jakaś wielka sprawa".

Henryk Sienkiewicz:
"15 sierpnia 1940 roku przybyłem do Oświęcimia. Miałem wtedy 24 rok życia. Zostałem tam numerem 2.714. W Oświęcimiu przywitał nas ówczesny komendant obóz Zeidler: "Tu jest koncentracyjny, Auschwitz, wolno wam żyć od dwóch do sześciu tygodni. Wyjście na wolność przez komin krematorium". Z Ojcem Maksymilianem Kolbe spotkałem się w roku 1941. Spotkałem go w dość dziwnych okolicznościach. Otóż zostałem przydzielony na blok 18. Wtedy jeszcze nie mieliśmy łóżek obozowych. Spaliśmy na siennikach. Sienniki były rozkładane na podłogę, jeden przy drugim. Na sienniku spali więźniowie, matki, dwóch, trzech, czterech więźniów. Moim sąsiadem na sienniku okazał się Ojciec Kolbe. Pamiętam, Ojciec Maksymilian miał bardzo miły głos. Między nami zażywało się przyjaźni. Tylko Ojciec Kolbe zawdzięczał to, że przetrwał obóz, ratując także kolegów od śmierci głodowej... Ojciec Maksymilian zasłynął w mnie głęboką wiarą w moc Najświętszej Niepokalanej. Wierzył, że dzięki opiece Matki Boskiej mógł przetrzymać to piekło obozowe. Mam na to kilka dowodów. Na przykład: Później w obozie Mauthausen - Gusen zalałam się. Pewnej krytycznej nocy gdy zbryzdy mi życie obozowe chciałem popełnić samobójstwo. Chciałem się powiesić, bo bałem się jeść na druty, pomyśle sobie, że jeśli na druty, esman strzeli, zrani mnie, później będą bli, katowali i wtedy przyszykują sobie takie kabel druciany i zarzuciliem sobie na szyję. Właśnie wtedy kolega Studulski obudził się i zobaczył co ja robię. Pyta się "Heniek, czy ty zwirowałem, na głowę upadł, niedługo wolność będzie. Jak ty śmiesz ginać jak zbrodniarz, wiesz, że, czy ci nie wstyd?". I właśnie wspominał mi o tym: "Ojciec Maksymilian poszedł ochotniczo na śmierć za ojca rodziny, a ty cheesz jak zbrodniarz jakiś powiesić się?"

To nie lepiej zakatrupić jakiegoś esmanna, czy kapo i wtedy to zrobić. Czyś zapomniał o szlachetnym czynie Ojca Kolbe, czyś zapomniał już jego nauki? Czy myślisz, że już żadnej oparcie Boskiej nad tobą nie ma? Podniósł mnie znów na dyma, odrzucił myśli samobójcze. Stało się to za przyczyną Ojca Kolbe. Ojciec Kolbe to wielki patriota polski, zaszczyt dla nas wiarę w Boga i Najświętszą Maryję Niepokalaną. Jako plan budził nadzieję i ufność w opiekę Matki Boskiej. Dla Polak taki występ zrobił. Ojciec Maksymilian wierzył w odkupienie wolności. Wierzył, że przeżyjemy, że dołączymy do obojczy i z tego względu uważam go za wielkiego patriotę".
Inżynier Jerzy Bielecki:
"Użytkowałem się dopiero w roku 1941. W czasie przebiegu pomiędzy blokami w pewną niedzielę, spotkałem więźnia nr 16.670, który wyróżniał się swoją osobą, swą postawą na każdym kroku w obozie. Przebiegał palcami. Zaintrowowałem mnie to. Dośzedłem do niego i zapytałem: co robisz, czego przebiegasz palcami. Odpowiedział mi, że w ten sposób mierz różnicę i jeśli zechcę, mogę mnie też nauczyć. Zaprośił mnie wówczas na swój blok, podając, że mieszka na bloku 14. Ojciec Maksymilian wywołał wielki wstrząs w obozie. Ujawniliśmy sobie, że znajdujemy się wstród nas ktoś, kto w tej duchowa człowieka, w tej czarna obozowa nie, wysoko wzrósł standard miłości. Ktoś nieznan, tak jak każdy z nas, odwrócił z nawiązką, uśmiechnięty, idący na okropną śmierć za kogoś sobie obcego. Więc jednak to nieprawda, że człowieczeństwo zostało powalone, na zawsze wydeptane w błoto nad Solą, że przycięli nas nasi oprawcy, że pochłonęła nas bezdusznymi. Tysiące więźniów przekonało się, zobaczyło że prawdziwy świat istnieje jak istniał, że nasi oprawcy i mordercy nie potrafili go zniszczyć. Niejednemu zaczął szukać w sobie samym tego prawdziwego światła. Odnajdywał go i dzielił się z obozowymi więźniami, by siebie i jego wzmożnić w samotności się ze złem. Mi wienie o tym, że Ojciec Kolbe umarł za jednego z nas lub za rodzinę, jest conajmniej uproszczeniem sprawy. Ta śmierć był ratunkiem dla tysięcy ludzi. I na tym, powiedziałbym, polega wielkość tej śmierci. Tak ja odczuwam. I jak długo żyć będziemy, tak długo pochylać będziemy przed nią głowę, my i wieściami. Wówczas chyliłymi głowy przed bunkrem głównym i dodający sił. Czynem Ojca Maksymiliana zostały zmieni. To była potężna eksplozja światła w czarnej obozownocy. Światło to zalało Oświęcim".

Franciszek Gajowiczek:
"Miałem numer 5.659. Mało więźniów o tak niskim numerze przeżyło obóz. Kilka razy byłem bliżej śmierci. 30 kwietnia 1941 roku na apel porannym wybrano 300 na rozstrzelanie. Trzymał nas między blokiem 10 i 11, przed ścianą bloku, od apelu porannego do 3 po południu. Przyszło kilka skąpcich usławkawienie. Trzecia śmierć gdy znalazłem się w szpitalu, tam byłem wyznaczony do zagazowania. Uratował mnie lekarz obozowy Polak. To było w 1942 roku. A druga moja śmierć to była w 1941 roku. W okresie zmiń, pod koniec zbiegłem jeden z więźniów z mojego bloku, 14. Za ucieczką zbiegł do wojska. 10 więźniów z mojego bloku wyznaczono na śmierć głodową. Nieszczęśliwy los padł również na mnie. Słowa: ach, jak mi żal żony i dzieci wyszedłem z szeregu. Najwięcej żal mi było dzieci, że jest sierocę. Naraz i serce występuje więzień, idzie w kierunku lagerführera Prityła i przed nim. A był to Ojciec Kolbe, Maksymilian, ksiądz. Był z nami na bloku 14, bo do spowiedzi przyjmował po kryjomu. Widziałem go kilkakrotnie, ale nigdy z nim nie rozmawiałem. Ja stałem blisko Ojca Maksymiliana, około 5 kroków. On nie miał mnie słyszeć. On wskazał ręką na mnie i powiedział: "Chcę pójść na śmierć za tego więźnia, który tu stoi". Mnie spotkał tem kazano wstąpić do szeregu. Ojciec Kolbe poszedł na moje miejsce. Zabrano ich na blok 11 do bunkra, w którym wszyscy pomarli głodową śmiercią. Tak się stało. Ja żyję, ja stałem przy życiu. Trudno opisać wrażenie, tak się stało. Wzbawiciel szedł na śmierć spokojny i z uśmiechem na twarzy".
Ks. Benedykt Gryzmala

WIĘŚCI Z POLSKI WIĘŚCI O POLSKIE WIĘŚCI O POLSKIE WIĘŚCI Z POL

W POLSCE NIKT SIĘ NIE NUDZI
W Polsce nikt się nie nudzi. Zawsze są ci sami wrogowie, nigdy Polacy nie mają sojuszników, zawsze wstępują w roli "Dawida" przeciw "Goliatowi", chociaż wiedzą, że ich praca nie ma żadnych szans. Zawsze przegręwali i zawsze wstawali z ruin, otrząsali się i podejmowali nową wojnę bez perspektyw.
Nie, nie dokładnie tak. Nie można powiedzieć, że Polacy nie wyciągali wniosków, chociaż przychodzi im to z trudem. W obozach utworzonych przez obecny reżim wojskowy, działające "Solidarności" dobrze wkuwali czego nie wolno im robić następnym razem.
Adam Michnik jest Zdem. Z kołnem lat sześćdziesiątych uczestniczył w wywołaniu wielkiego fermentu wśród polskich studentów — co zakończyło się krwawymi walkami ulicznymi w Warszawie i Krakowie. Dzisiaj siedzi — jako jeden z ostatnich w wojskowym obozie internowania Niedawno przemógł stamtąd list-apel. Pisze on tam między innymi:
"Solidarności" miała wszystkie zalety i wszystkie wady narodu, który stworzył te organizacje. Od 40 lat nie zaliśmy smaku demokracji. Nie mieliśmy kultury politycznej. Nasz naród był ciągle oszukiwany i poniżany. Naród, który równocześnie był ostrożny i niepokorny; cenił ponad wszystko honor, wolność i braterstwo i traktował kompromis, jako zdradę".
Jest to może najtrafniejsza definicja okoliczności wlotu i upadku pierwszego wolnego związku zawodowego za żelazną kurtyną. Urodził się z upartej dumy i z upartą dumą wyznajdł ducha.
("Kurier Polsko-Kanadyjski")

Wynik z-cy przewodniczącego Rady Państwa Tadeusza W. Młyńca przyjęto uchwałę w sprawie rocznicy oraz program uczestnictwa "Polonii" w jej obchodach.
Towarzystwo "Polonia" planuje liczne przedsięwzięcia, których centralną imprezą będzie Polonijne Spotkanie Pokoleń w lipcu 83 w Starym Sączu, jednym z 3 miast polskich związanych z wyprawą wiedeńską. W spotkaniu wezmą udział uczestnicy szkół letnich i imprez polonijnych, w tym planowanego rajdu samochodowego Gdańsk — Warszawa — Kraków — Wiedeń.
Głównym wydarzeniem o charakterze naukowym będzie sesja zorganizowana wspólnie z Polonijnym Centrum Kulturalno-Naukowym lubelskiego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej przy współudziale KUL, nt. roli zwycięstwa pod Wiedniem dla narodu polskiego i społeczeństw Europy. Tematyka związana z Odsieczą uwzględniona zostanie w programie wszystkich imprez i kursów polonijnych. Oferta turystyczna obejmuje m. in. szlaki historyczne w Polsce, Austrii, Włoszech. Towarzystwo "Polonia" skoncentruje się także na tematyce Odsieczy w swej działalności popularyzatorsko-wydawniczej.
"Polonia" zaapelowała o szerokie poparcie staran środowisk polonijnych w Austrii o wzniesienie na Kahlenbergu pomnika Jana Sobieskiego III.

POMYŚLNE WYNIKI GOSPO. DARCE WE WRZEŚNIU
Według wstępnych danych, uzyskanych w GUS we wrześniu, a więc w drugim kolejnym miesiącu w br., zanotowano wzrost produkcji przemysłu uspołecznionego w porównaniu z analogicznymi miesiącami ub. roku.
We wrześniu produkcja sprzedana przemysłu w cenach stałych była większa w porównaniu z wrześniem ub. roku o ok. 4 procent, przy czym po raz pierwszy w tym roku, obok wzrostu produkcji przemysłu wydobywczego i drobnego, wzrosła również produkcja przemysłu przetwórczego.
Zarówno w porównaniu z wrześniem ub. roku, jak i z sierpniem br., wzrosły obroty w handlu zagranicznym z krajami socjalistycznymi i kapitalistycznymi.

KONKURS NA PROJEKT POMNIKA KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
Społeczny Komitet Budowy Pomnika kardynała Stefana Wyszyńskiego prymasa Polski, ogłasza konkurs architektoniczny na projekt pomnika kardynała Stefana Wyszyńskiego.
Usytuowanie tego pomnika przewidziane jest w miejscu kościoła sióstr Wizytek przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. Oprócz samego pomnika projekt powinien obejmować architektoniczno-sytuacyjną koncepcję zagospodarowania placu przy kościele sióstr Wizytek.
Prace na konkurs powinny być składane do dnia 30 czerwca ca 1983 roku.
Rozstrzygnięcie konkursu dokonane zostanie przez konkursowy powołany przez komitet. W skład sądu wchodzi w szczególności wybitni rzeźbiarze i architekci, wskazani przez organizatora.
Wszelkich informacji dotyczących konkursu udziela sekretarz konkursu, poczynając od 1 listopada br., w godzinach 11,00 - 12,00 i piątki w godzinach 14,00 - 15,00 w zeum Archidiecejalnym Warszawskim przy ul. Solnej 14. Warszawie, tel. 21-34-14.

300-LECIE ODSIECZY WIEDENSKIEJ

POLSKO-ARGENTYŃSKIE ROZMOWY GOSPODARZCZE

WYPOCZYNEK DZIECI

POMNIK KS. AUGUSTYNA KORDECKIEGO STANIE W CZĘSTOCHOWIE

Przypadająca we wrześniu 1983 roku 300 rocznica zwycięstwa Jana III Sobieskiego pod Wiedniem będzie powodem do historycznych refleksji dla wszystkich Polaków. Obchody jubileuszowe mają przybliżyć Polskę — jej historię i kulturę — Polakom w kraju i całej Polonii.
Na posiedzeniu Prezydium Rady Naczelnej Towarzystwa "Polonia" pod przewodnictwem prezesa Towarzys-

W wyniku zakończonych w Warszawie polsko-argentyńskich rozmów na tematy gospodarcze ustalono, że Polska będzie eksportowała do Argentyny m. in. węgiel, wyposażenie dla przemysłu stożkowego oraz maszyny i urządzenia górnicze. Omówiono perspektywę zacieśnienia współpracy między przemysłami stożkowymi obu krajów. Przenalazowano także możliwości współpracy w rybołówstwie, dotyczące wspólnych połowów i sprzedaży złowionych ryb. Przewiduje się kontynuowanie polskiego udziału w rozbudowie argentyńskich kopalni węgla.
Strona polska potwierdziła zainteresowanie kontynuacją importu z Argentyny skór, wełny, olejów jadalnych i technicznych, pasz treściwych oraz zakupami zbóż.

W trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju, organizatorzy letniego wycieczki starali się, aby w miarę możliwości skorzystało z niego jak najwięcej dzieci i młodzieży. Kolonie i obozy zorganizowano dla ok. 2,6 mln. osób i,1 mln. uczniów spędziło wakacje w miejscu zamieszkania. Zostały dla nich przygotowane różnego rodzaju pokoiłonie. W celu rozszerzenia akcji wniej wprowadzono nową formę wycieczek wymiary dzieci miejskich i wiejskich. Za niewielką opłatą dzieci z miast mogły spędzić wakacje pod gościną u dzieci wiejskie poza duże miasta.

Około roku 1250 kanonik ostrzychowski, obłoboczek Eusebiusz, zebrał pustelników żyjących w Górach Pańskich, w okolicy Białej, w pobliżu Budapesztu; utworzona przez nich wspólnota otrzymała nazwę Paulinów od żyjącego w IV wieku w Egipcie św. Pustelnika. Jest to jedyny zakon o rodowodzie węgierskim. Ono to na zaproszenie księcia Władysława Opolskiego przesiedlił się na teren (tworze Ludwika Węgierskiego) złożyli klasztor w Jasnej Górze.
Zakonnicy, którzy osiedlili się na Jasnej Górze, podlegli z klasztoru w miejscowości Marianostwa w Górach Pańskich, założonych na lewym brzegu Dunaju. Klasztor w Jasnej Górze, zakon Paulinów na Węgrzech został rozwiązany przez cesarza Austrii Józefa II. Dawny budynek klasztorny został w 1854 przebrany na więzienie dla kobiet. Kościół klasztorny wielokrotnie przebudowany, służy dziś jako kościół parafialny.

W KÓŁKU RODZINNYM

MIKOŁAJ KISIEL-KISLAŃSKI

On piórem z ognia jest dumnych szyszaków

Widzę, że nie jest On tylko robaków Bogiem i tego stworzenia co pelza:
 On lubi huczną lot obrymnych ptaków,
 A rozrukanych koni On nie kielza,
 On piórem z ognia jest dumnych szyszaków —
 Wielki czyn często Go ublaga, nie lza,
 Próźne stracone przed Kosiola progrem...
 Przed Nim upadam na twarz: On jest Bogiem!
 (Beniowski, pieśń VI)

Tak o Bogu mówi Juliusz Słowacki. "Snem piszę, a z mgieł rozjaśnionych biore"... mówił o poezji swojej Słowacki, w ostatnim okresie swojej twórczości.

Juliusz Słowacki urodził się 4 września 1810 roku, w Krzemieńcu. Miał on ojca poetę, krytyka i profesora. Euzebiusz Słowacki, chorowity, ale pełen energii, własną pracą i własnym talentem wzbili się na wyżyny elity kulturalnej. Umiał młodo, osierocając pięcioletniego synka Juliusza. Matka poety, pełna troski pani Salomea, córka zarządcy dóbr licealnych Januszewskiego, po śmierci pierwszego męża posubiła profesora wydziału medycznego Augusta Bécu. Elegancki i bardzo muzyczny uczynił wspólnie z żoną i dwiema pięknymi córkami salon swój główny ośrodek muzyki w Wilnie. Śmierć zabitego przez piorun doktora Bécu, który swe zasługi lekarskie zamienił w miłość wobec Nowosiłowa nie zmieniła trybu życia jednaka pieszczonemu przez matkę i dwie przyrodnie siostry. Ten życia nadawała matka, nie piękna, ale pełna uroku, poetyczna i oświecająca towarzyswo. Juliusz już od wczesnego roku życia w utworach własnych nawiądywał melancholij Lamartina i Moorea, potem rzewność dumek Zaleskiego, potem sonety Mickiewicza i gorycz Byrona. Niebawem ukonczywszy studia prawa na uniwersytecie wileńskim, przeniósł się do Warszawy i jako młody urzędnik w Ministerstwie Skarbu zatławił urzędowe akta i marzył o poematach. Obok powieści poetyckiej nęcił poetę dramata. Pierwszy z nich "Mindowce", potem "Maria Stuart", powieść poetyczna "Zmija" Po przez hymn "Bogorodzico Dziewico" stał się od razu śpiewakiem narodu i ten raz jedyny zealił się w uczuciach z ogółem. Powieść poetycka "Lambro" na tle walk greckich z jarzmem tureckim. Szukanie źródeł własnej słabości ducha powiodło go ku odtworzeniu przeszłości swej młodzieńczej, w poemacie o wspomnieniu przyjaciela-samobójcy w "Godzinie Myśli".

Nazwisko Bécu, aczkolwiek nie zostało wymienione przez Mickiewicza, wszyscy jednak nie wątpliwi, kto to jest doktor zabity przez piorun. Hańba odkryte nazwisko matki poety, tej matki, która szczerze i tym więcej kochała — mówią o tym uczuciu wszystkie listy, które stworzyły silny związek duchowy syna z panią Salomeą. Najlepszą z powieści poetyckich pisanych w kraju to "Jan Bielecki" — poemat mocno zbudowany, płynący potocznie, jak orszak polewny, bogaty językowo i istotnie w swej treści narodowo polski. Bohater dramatu Kordian — to druga po Lambroze postać, która wcieliła tragedię przemiana czynu. Ale w Londynie i w papierkim Rzymie przekonywał się poeta o marońsi świata. Nie uznaje arystokracji i nienawidzi burżuazji, która żyje tylko dla pieniądza! Boga — charakterystycznie w "Beniowski": urzynek tego poematu podalem na początku — "On piórem z ognia jest dumnych szyszaków..."

Dramat "Balladyna" (również jako opera pt. "Gogolana Zielonego") — to nawrócił do dziejów przedhistorycznych w Polsce — baśnią niezrozumiałą jest świat — to krwawa i ponurą, to barwna, czarowna, czasem śmiech budząca, ale w istocie swej bezdenne smutna. Cała te bolesność widzimy również w dramacie "Horsztynski". Nowy poemat "Anielli" — to poemat religijny. Na przyjęciu religijnym opiera się główna koncepcja. Stosunek kapłana do ofiary. Kapłanem moją

Dziwactwa zwyczajowe różnych ludów

Takiemu niewielkiemu, okrągłemu przedmiotowi jak pierścionek, nadawano niemal na całej kuli ziemskiej bardzo ważne znaczenie. Pierścionek był symbolem wierności, przyjaźni, pogody, miłości macierzyńskiej, służył jako amulet przeciwko czarom, chorobom i nieszczęściom. Jako koło, nie miał początku ani końca, był więc wyobrażeniem wieczności. Zarówno w historii, jak i w życiu codziennym, w podaniach i legendach gra on ważną rolę.

U Persów, Egipcjan, Greków i Rzymian, pierścionek w ręku posłowi zastępował listy wizerunkowe, nadawał mu władzę i zapewniał nietykalność. U Rzymian radzono się pierścienia jak w oraklu. Kiedy chciano się np. dowiedzieć, kto będzie następcą cesarza, Walensa, napisano wszystkie litery alfabetu i rzucano pierścionek. Pierścionek padł na literę T. Wskazany w ten sposób Teodozjusz, kazał zabić Walensa, a wypadki nie załadowały kłamu wyroczni, gdyż imię nowego cesarza także zaczynało się od T: był nim Teodozjusz. Rzymscy lekarze przypisywali pierścieniowi moc leczenia chorób; Marcellus polecił np. jakimś zezowatemu pacjentowi, żeby nosił w czwartek, podczas ostatniej kwadry, pierścionek z rodzimego złota. Inny lekarz przepisywał noszenie srebrnych pierścieni w cierpieniach wątroby. Zarówno u Greków jak i u Rzymian zaczarowane pierścienie były przedmiotem znacznego handlu, miały one chronić od ukąszenia jadowitych gadów wskazywały miejsca, gdzie były ukryte skarby itp. Przesad ten istniał jeszcze w wiekach średnich, do dziś dnia we Fryzji i w Anglii lud mniema, że można się wyleczyć z wielkiej choroby za pomocą srebrnych pierścieni. W Niemczech, w Anglii i we Francji, dla pozbycia się jeźmienia z oka, pociągają je często obrączką słubną.

Takie samo symboliczne znaczenie miał pierścionek u Hindusów i Egipcjan. Pierścionek Gigesa czynił "niewidzialnym" człowieka, który go nosił. W mitologii germańskiej, pierścionek jest symbolem wierności i pamięci. W jednym z podań duńskich, wódzka Morgana posiadała pierścionek, który miał mieć moc od mładozjąca; darowała go stuletniemu Duńczykowi, który nagłe zmienił się w nadobnego młodzieńca. Jakąś jednak stara Francuska wykradła mu ów klejnot, wskutek czego Duńczyk stał się znowu sędziwym starszem, ona zaś rozkwitła jak dziewczica.

Piękna Meluzyna dała mierzwi, jadącemu na wojnę, pierścionek czarodziejski, który miał go chronić od ran i śmierci. Znana jest także historia o pierścieniu Polikratesa; po jego zgonie, cesarz August kazał zawiesić złowrogie klejnot w świątyni pokroju.

U niektórych plemion indostanńskich odbywają się w następujący sposób zaślubiny; obulubieniec wprowadza narzeczoną w wodę, towarzyszy im kapłan z krową i cielcem. Obulubieniec podaje jedną rękę swojej wybranej, drugą zaś kapłanowi, który polewa wodą zwierzęta, wymawiając religijne formuły.

Następnie kapłan wzięwuje poły szat nowożeńców i dostaje za swoje trudy krowę z cielcem. Wiadomo, że krowa jest czczona w Indiach jako święte zwierzę.

szwego pokroju jest Szaman — ofiarą na podobieństwo Chrystusa — Anielli. Szaman przeznacza Anhellego na ofiarę za naród polski. Dopełnieniem "Dziadów" Mickiewicza (część III) staje się obraz całości narodowych cierpień.

Przeciwstawieniem optymizmu mesjanistycznego "Ksiąg Pięćdziesiątych" staje się sąd nad narodem, sąd nad emigracją. Polnie pielgrzymi zdążający do Ziemi Świętej reprezentują działalność, ale biedni wygnanci, oderwani od możliwości działania, są napiętnowani grzechem, który autor Kordiana odczuwał tak boleśnie — grzechem słabości. To też ciąży nad jego całą genealogią wyrok zagłady, jak nad pokolemi "Nie-Boskiej Komedii". Krasniaki bowiem, z którym Słowacki zaprzyjaźnił się we Włoszech stał u kolebki Anhellego na równi z Dantem i z Biblią. Danteskim umiemy kręgowi wyobrażeń w postaci Słowacki i po "Anielli" tworząc we Florencji, a potem w Paryżu — szereg poematów i w poemacie "Ojciec Zadumionych" — losu ukazuje również w poemacie "Ojciec Zadumionych". W okresie podróży poety na Wschód powstało kilka słizności lirycznych i jeden epos, który zna dziś na pamięć każde dziecko polskie. Epos ten to "Ojciec Zadumionych" napisany w okresie kwarantanny na pograniczu Ziemi Świętej i Egiptu w El Arish. Także i wiersz "Smutno mi Boże" pisany o zachodzie słońca na morzu pod Aleksandrią wszedł w krew polskiej kultury. W wierszu tym mieści się jedna z wielu wizji Słowackiego:

"Na tęczę blasków, którą tak gromiebie Anieli Twój w niebie rozpostali,
 Nowi gdzieś ludzie, w sto lat będą po mnie Patrzyli marli..."

Byli to żołnierze 2-go Korpusu, patrzący na tęczę śródziemnomorskich blasków w ostatniej wojnie.

Poematem "Poema Piasta Dantyska, dramata scenicznego "Beatrycze Cenci" i wreszcie miłodramatyzowany o zagładzie narodu — "Lilla Weneda". Poeta wybucha również strofami "Grobu Agamemnona" i mówi — "Polska to dusza anielska w czerobu rubasznym"... Otóż Wenedowie są praojczykami "duszy anielskiej", a triumfujący Lechici to czerob rubaszny — Polska szlachcka, którą zastąpić winna nieodziana, rodząca się naga Polska Ludowa:

"Zrzuci do ostakta te plachty ohydne,
 Te Dejaniry palaca koszulę,
 A wstań, jak wielkie posępy bezwstydne
 Naga — nagością żelazną bezelna,
 Niezawstydzona niczym — Niesmiertelna!"

Poemem powstaje poemat-dramat "Mazepa" — to dramata rodzinnym, zajmującym, wzruszającym i wstrząsającym, efektownym, bliski romantyzmowi francuskiemu, który przemawiał wówczas z desek scenicznych Paryża — językiem Wiktora Hugo.

Krytycy i literaci emigracyjni nie rozumieli Słowackiego, tak, jak i dziś, można powiedzieć, że Słowacki przez Polaków jeszcze nie jest rozumiany! Poeta tak mówi o swej poezji:

"Ale zostanie po mnie ta siła fatalna,
 Co mi zywemu na nic — tylko coko zdoła,
 Leżąc po śmierci was będzie gniota, niewidzialna,
 Aż was — zjadając chleba, w aniołów przerobi..."

Pisząc "Anhellego" znał emigrację, tę jak pisał Zgraję, znał ją na wylot, znał przede wszystkim jej konserwatywizm, jej ukochanie przeszłości martwej, (te) której nie nie wskrzesi; wierzył zaś w rewolucję i nie bał się rewolucji. Gdy Anielli zbrojni ułani... Nagle z piomiennej zory wystąpił rycerz na koniu, trzy ogniste litery pały się... Te trzy litery — to słowo LUD! Słowacki nie bał się rewolucji, tak jak nie bał się Ludowi! Dramaty "Fantazy", "Złota Czapka", "Ksiądz Marek", "Samuel Zborowski", "Sen Srebrny Salomei" — to dalsze dzieła wielkiego Juliusza, na które oddziaływała znajomość z Towianiskim, z którym zresztą zerwał i nazwał go oszustem, po ogłoszeniu manifestu Towianiskiego, wychwalającego cara. Ostatnie lata życia od roku 1845 wypełniała mu głównie praca nad ogromną epopeją pt. "Król Duch". Rapsod pierwszy ogłosił bezimiennie, pozostałe przetwarzane powstały jako chaos całości wykonanych i fragmentów niezliczonych w spuściźnie rękopiśmiennej.

"Król Duch" — to kolejne wcielenie się tego samego wielkiego ducha w różne kolejne postaci naszych bohaterów narodowych. Popiel wraca na ziemię jako Mieszko później jako Bolesław Śmiały, Bolesław Chrobry itd. W nich widział poeta dawne wcielenia własnej jaźni — to wodzący, naczelnicy duch Polski, tej Król Duch. Gigantyczna architektonika Króla Duchu rysuje się jasno, mimo, że poeta chaotom pomysłom nie nadął ostatecznie wykonanych linii całości zamkniętej. Tworzenie przetrwała mi śmierć. Zmarł w Paryżu dnia 3 kwietnia 1849 roku. Pani Salomea przeżyła syna za ledwie o 6 lat. W roku 1927 śmiertelne szczątki największego polskiego poety, powtarzam — do dnia dzisiejszego jeszcze nie rozumiałego, jak szczątki Księcia Niezłomnego, przez morze wrócić do niepodległej ojczyzny i w pochodzie triumfalnym podążyć na Wawel, by spocząć w krypcie katedry obok sarkofagu Mickiewicza.

Marszałek Józef Piłsudski w swym przemówieniu nad trumną wypowiedział te znamienne słowa: "Poeta wierzył w swoje za grobem zwycięstwo. Jego pośmiertna wielkość rosła i rosła znajdująca triumfalny wyraz w tym wspaniałym powrocie do szczytów, z paryskiego cmentarza po przez morze, Wisła do Warszawy i do Krakowa, gdzie spoczął 28 czerwca 1927 roku. Gdy bezwzględnie, ale Słowacki żyje, dlatego, że umrzeć nie może! I gdy teraz szczątki jego wprowadzamy do grobowców królewskich, wiemy, że przedłużamy jego życie, bo naszym największym poetą jest Słowacki". Marszałek Piłsudski zakończył swe przemówienie słowami: "W imieniu Rządu Rzeczypospolitej polecam... odnieść trumnę do krypty królewskiej, by królom był równy!"

Uśmiechnij się...

Prezydent Kennedy pytał Pana Boga: — Kiedy cały naród amerykański będzie szczęśliwy? Otrzymał odpowiedź: — Za 60 lat. Kennedy zapłakał.
 De Gaulle uczynił to sami, pytając jak długo potrwa, — Za 100 lat — brzmiała odpowiedź.
 De Gaulle zapłakał.
 Breżniew poszedł w ich ślady, pytając Pana Boga kiedy naród radziecki osiągnie pełnię szczęścia.
 Pan Bóg zapłakał.

O biegach zorganizowanych między Nixonem a Breżniewem, który został pokonany, Agencja Tass doniosła następująco: ubiegali się prez. Nixon i I sekretarz Breżniew. Tow. Breżniew był drugi na mecie, Nixon — przedostatni.

- Jak wyglądają obecnie Polacy?
- Jak kartofle — część w mundurach, część tłuczona.

ZSRR przybyli dwa stany: Afganistan i stan wojenny w Polsce.

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze:

Senhora! Anualmente faça seu exame preventivo contra o câncer. Procure os centros médicos da Casa de Saúde Paciornik. — Aproveite e vacine-se contra a gripe. Assista as aulas de orientação sanitária diariamente as 15:30 horas.

Rua Lourenço Pinto, 83 — Fone: 232-3332
 80.000 CURITIBA — PARANA

Dentyści:

DR. MARIA E. BARANSKI KANIAK
 CIRURGIÁ-DENTISTA
 Alameda D. Pedro II, 602 — BATEL
 HORÁRIO: Das 15,00 às 19,00 horas
 MÓVIE PO POLSKU!
 — FACIL ESTACIONAMENTO —

Advokaci:

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
 SPRAWY CYWILNE, KRYMINALNE, INWENTARZE ITO
 Praça Pres. Getúlio Vargas, 68 — Tel.: 282-0888
 São José dos Pinhais — PARANA

DR. EDWARD ZELAK
 Złatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizację — Przeprowadza inwentarze.
 Rua Emiliano Perneia, 10 — 4 piętro — Conj. 401 (Estr. Paz Zacarias), Edif. Quimica — Fone: 222-0278 — Curitiba (PR) — PARANA

ELIMAR SZANIAWSKI
 Causas cíveis e comerciais — Despejos — Inventários — Cobranças — Família.
 Direito do Trabalho e Direito Administrativo.
 Horário: Das 9,30 às 11,30 e das 15,00 às 18,00 horas.
 Av. Luiz Xavier, 68 — 11.º and. conj. 1105 — Ed. Tijucas 80.000 CURITIBA — PARANA

KUCHNIA POLSKA

BIGOS STAROPOLSKI

Składniki: 1 kg kapusty kiszzonej, 1 kg surówki, 1 cebula, 2 listki białkowe, 4 ziarnka angielskiego ziela, 250 g wytrawnej kiełbasy, 1 łyżka dobrych, sliwkowych powidła, 3 łyżki 4 suszone grzyby, 2 szklanki wina czerwonego lub wytrawnego białego, szczypta majeranku, szczypta mielonego pieprzu, sól, kawałek boczk, dowolny rodzaj mięsa.

Wykonanie: grzyby ugotować do miękkości, kapustę surówką poszatkować, sparzyć wrzątkiem, odcedzić z wody, połączyć z kiszoną, wyciżoną do garńka, dodać pokrojony boczek, boczek w całości, listki białkowe, ziele angielskie, wlać tylko tyle wody, żeby kapusta była na przykryciu. Gotować bez przykrycia na średnim ogniu. Mieszać od czasu do czasu. Po 2 godzinach wyjąć boczek, pokrajać go w małe kostki, włożyć z powrotem do kapusty. Teraz dodać kiełbasę pokrojaną w plasterki, po kawałku drobno pokrojony zimny mięs, powidła, szczyptę majeranku, drobno usiarkane grzyby (wywar z nich wlać do bigosu), wymieszać, dalsie jeszcze przez godzinę na małym ogniu. Przed podaniem wlać wino, bigos dobrze wymieszać, zagotować.

MYŚLI, UWAGI

Zebrań towarzyskie jest grupa złożoną z dwóch osób; jeden odłam — to ci, którzy nudzą innych; drugi odłam — to ci, którzy dają się nudzić. (Rybnik)

- Kawa musi być czarna jak piekło; silna jak śmiech; słodka jak miłość. (Powiedzenie arabskie)
- Krytyk, to człowiek, który zna drogę, ale nie może prowadzić samochodu. (John Tracy, polski)
- Nasi nieprzyjaciele wczorajsi są naszymi pamiętanymi dzisiaj. (Karol Irzykowski)

RADY NA LATO

- Aby mleko długo zachowało świeżość, należy je zagotowując szybko schłodzić w zimnej kąpielii wodnej, wstawić do lodówki.
- Rada na czasie, kto jej nie zna, niech wypróbuje.
- Rada dla posiadaczy okularów przeciwsłonecznych: aby szkła nie zachodziły parą, trzeba zmieszać glicerynę z rozpuszczonym mydłem, małą kropelką zwilżyć szkła i przecierać do polysku miękką szmatką.
- Sposób na usunięcie plam z owoców: moczyć w wodnej wodzie, zaprać w zimnej wodzie z mydłem, wypłukać zaleca na noc mlekkiem i na drugi dzień jeszcze raz przepłukać w zimnej wodzie.

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇO

AUTO VIDROS S. CRISTÓVÃO

TEM DE TUDO PARA O SEU CARRO

VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS

MATRIZ: R. Nilo Cairo, 52 - Fone: 222-6565 (PR)
 FILIAL I: R. Cons. Laurindo, 961 - Fone: 224-4444 (PR)
 FILIAL 3: BR 116 Km 105 - Fone: 246-2468 (PR)

LIBERDADE: um bem que diminui na maioria dos países do mundo

Existe liberdade no mundo? Em 1982 as liberdades são cada vez mais frágeis que aparecem resistir melhor nos países de clima temperado do que nos climas tropicais. O direito de fazer o jornal que se quer, ou o direito de não ser preso, espreitado ou raptado, é freqüentemente violado na maioria dos países do mundo.

As liberdades são como a grama inglesa. Conta-se que um estrangeiro, hóspede de um lorde britânico, se admirou com o permanente frescor de sua grama e perguntou: "Como faz para ter uma grama tão viva e tão bonita?" A resposta foi: "Nós a cortamos e regamos cinco minutos toda manhã, desde o século XII..."

As liberdades não existem em sua plenitude nos lugares onde não tenham sido cultivados por muito tempo. Não se nasce livre. As pessoas se tornam livres. A democracia não pode ser decretada. É quase sempre fruto de uma história muito longa. E não é possível exigir de países jovens o mesmo valor das velhas nações.

blicanos fizeram greve de higiene para protestar contra as condições da prisão. No ano passado, dez deles foram até a fim de uma corajosa greve de fome com esse mesmo objetivo.

De todos esses casos uma verdade salta aos olhos. Sejam eles filiados ao ETA, Ira ou Brigadas Vermelhas, os terroristas. Assassinos políticos, políticos ou empresários, achando que têm todo o direito para isso. Na maioria das vezes é o argumento político que faz explodir o terror. Na Turquia, em 1980, os adeptos de Erén tomaram o poder e colocaram em prisão 129 mil suspeitos. Trinta mil permaneceram ainda hoje em prisões horríveis. E verdade que os assassinatos políticos diminuíram, mas a que preço?

Em 1975, Angola e Moçambique, agora afromaxistas, conquistaram a independência, mas não a liberdade para seus cidadãos. Também o dilacerado Chad não conhece o que é liberdade. Pode-se dizer que a África é mal dividida em sua economia e mal servida em sua liberdade.

AMERICA LATINA

Em 1976 a Argentina era um país embriagado de desordens e mortes. Com a junta militar conheceu o horror organizado, hoje bem mais atenuado. Na Nicarágua, Somoza era um poderoso. Os revolucionários o caçaram e anunciaram a democracia. Hoje, embora se digam seguidores de Sandino, o idealista, é para Fidel Castro que parecem pender. Em Salvador e na Guatemala a guerrilha parece não andar de namoro firme com os direitos humanos, dos quais, aliás, o próprio Pinochet se ri no Chile.

Na Ásia, Mao está morto. Sem seu grande timoneiro, os chineses oscilam não sabendo o que mais prezar, se uns goles de liberdade ou o durismo e o controle total. Os afeganeses perderam sua independência e os cambojanos também. No Oriente da democracia. Dentro do mundo árabe também houve pouca transformação em sete anos. Kadafi continua igual e Assad é o duro de sempre. Na Tunísia os partidos da oposição receberam sinal verde. A Argélia acaba de libertar parte de seus prisioneiros políticos. Na Costa do Marfim e no Gabão já não é preciso ser membro do partido único para ser candidato. No Brasil os partidos de oposição podem agir livremente. Na Argentina, após a guerra das Malvinas, parece estar em Buenos Aires sem serem reprimidos e os sindicatos se exprimem sem região do mundo: depois de 30 anos a democracia é plenamente respeitada.

Na Ásia nenhum país, exceto o Japão, conhece liberdade política ou de imprensa. Todos têm prisioneiros políticos. A China, depois de uma experiência de abertura, endureceu novamente. Formosa tem prisioneiros políticos às dezenas. A Coreia do Norte é o país mais ditatorial da região, com mil pessoas estão internadas em campos de concentração. Na Coreia do Sul não há liberdade de imprensa. Espera-se que as coisas mudem, como realmente estão mudando. Felizmente não só para pior.

Transcrito do Correio Riograndense — 03-11-82

IRA E LIBANO

Khomeini representa no momento Alá sobre a terra. Liberdade para ele é coisa satânica. Certo dele Pinochet é um anjinho. No Líbano as facções são como cão e gato e a liberdade é um cançozinho sustentado por canhões internacionais. A África nunca gozou de liberdade. Os países que a do guardavam a riqueza, não raro auferida das colônias.

MUDANÇAS

Em julho de 1975, há sete anos, a revista francesa Le Point fez um balanço mundial das liberdades, com o apoio da mesma coisa e comparou os dois levantamentos. Neste ano fez a Europa as coisas estão hoje mais favoráveis. Há sete anos Franco estava vivo. Hoje o caudillo está morto e quase que o direito, Portugal parecia preso a uma ditadura civil de direita que vemos hoje é a "europelização" de Portugal.

Na Europa Ocidental as coisas continuam como antes. Apenas a Polónia está se contorcendo, tentando respirar ares mais livres, mas a Rússia quebrou o leque. Mesmo pisou-guiu libertar-se de três demônios: Idi Amin (Uganda), Bokassa (ex-império Central Africano), Nguema (Guiné Equatorial). Ainda que não jogue mais os adversários aos equóclolos ou os devore em banquetes. Milton Obote, sucessor de Idi Amin, não fez de seu país um oásis. Colônias portuguesas.

UEA E EUROPA

Tem quase um século. Ergue-se na orla da América e a guarda. Chama-se Estátua da Liberdade. Quase cem metros do nível do mar, sua tocha ilumina o mundo. Atrás dela, América do Norte. Em frente do outro lado do Atlântico, Europa Ocidental, o mundo livre. Dos países socialistas nem há, despedido de seu trabalho exatamente por sua coloração política. "Livre?", suspira o prisioneiro basco, condenado por querer um país livre. A mesma coisa grita o combatente irlandês que se deixa morrer de fome na prisão em sinal de protesto.

Europa Ocidental, Estados Unidos e Canadá são países livres. Lá os cidadãos gozam de todos os direitos, apesar de ameaças e arranhões. Como exemplo citemos os quatro milhões da Alemanha Federal que perderam seus cargos públicos porque suas convicções políticas os tornaram suspeitos. Arranhão é ainda o fichamento de mais de quatro milhões de pessoas nos arquivos da polícia, consultados para qualquer eventualidade.

E os chamados "terroristas", na Espanha, Itália e Inglaterra. Na Espanha vêm acontecendo maus tratos e até torturas. Na Itália há muitos suspeitos de terrorismo por detrás das grades. Na Irlanda do Norte centenas de detentos repu-

Rádio Clube Paranaense continua a serviço da evangelização

A Rádio Clube Paranaense, a BÉDOIS nome do antigo prédio (PRB-2), não foi vendida, como tinha sido propagado. Uma nova equipe de pessoas competentes assumiu a administração da emissora. Foi implantada uma nova filosofia de trabalho, incluindo, preferencialmente, a evangelização. Criou-se o departamento religioso, encarregado da programação evangelizadora. O Pe. Juca é o responsável por este departamento.

Parabéns aos irmãos Demetere pela disponibilidade de trabalho, agora também, na BÉDOIS. Parabéns ao Pe. Juca por receber mais um encargo nos meios de comunicação social.

VEJA O PROGRAMA DA RÁDIO CLUBE PARANAENSE. Ouça e participe.

NA BÉDOIS, A ESCOLHA E MAIOR

PROGRAMAÇÃO DIÁRIA

- UM NOVO DIA (6:00 às 6:15 h) — (Mensagens positivas de fé e otimismo, incluindo uma oração da manhã, com o Padre Juca)
  - CURITIBA URGENTE (6:15 às 8:30 h) — (Os acontecimentos policiais. As notícias do Brasil e do mundo. Serviços de utilidade pública. Apresentação: José Domingos)
  - VIDA A VIDA (8:30 às 11:50 h) — (Um programa alegre, descontraído, instrutivo e que dá muitos brindes. Comandado por Léo Pereira e com participações de Jurandir Ambrósio)
  - NOSSE ENCONTRO (12:00 às 12:05 h) — (Crônicas com o show de BOLA (12:05 às 13:00 h) — (Entrevistas e recitativos. Com a Equipe Positiva)
  - CURITIBA SOCIAL (13:00 às 13:20 h) — (Dados sobre os clubes e informações úteis. Com o Sr. Carlos Alfredo Utrabo)
  - A MÚSICA DA CLUBE (13:20 às 16:00 h) — (Sucessos musicais do momento, apresentados em dose dupla. Comunicação de Antonio Luiz)
  - PROGRAMA NEY SANTOS (16:00 às 17:50 h) — (Atendimento de pedidos musicais de ouvintes e vários quadros através do Comando de Ney Santos)
  - A HORA DO ANGELOUS (18:00 às 18:10 h) — (Oração e mensagem de Dom Pedro Fedalto)
  - PROGRAMA LOMBARDI JR. (18:10 às 19:00 h) — (Notícia esportiva com a Equipe Positiva)
  - A VOZ DO BRASIL E PROJETO MINERVA (19:00 às 19:10 h) — (Noticiário e Programa Educativo)
  - NOITE DE SUCESSOS (20:30 às 21:50 h) — (Músicas selecionadas)
  - UMA ESPERANÇA (22:00 às 23:00 h) — (Respostas de cartas, reflexão bíblica, corrente de oração, músicas e mensagens do Padre Juca)
  - A TURMA DO BATE-PAPO (23:00 às 24:00 h) — (Assuntos esportivos analisados pela Equipe Positiva)
  - MÚSICA SERTANEJO (00:00 às 6:00 h) — (O melhor da música sertaneja, com vários apresentadores: Leonel Rocha, Renato e Guilherme...)
- Durante as 24 horas, participação ativa do Departamento de Jornalismo com boletins de hora em hora.
- NO FINAL DE SEMANA
- ESTIO DA TRADIÇÃO (Sáb. - 20:00 às 21:30 h) — (Músicas escolhidas. Comando de Tominho Ávila)
  - CAMPADO OU INOCENTE (Dom. - 6:00 às 7:00 h) — (Comunicações de assuntos jurídicos feitos pelo Dr. Mário Jorge)
  - CELEBRANDO (Domingo - 7:15 às 9 h) — (Revivendo o passado, através das músicas dos velhos tempos. Com o Sr. Sérgio Fraga)
  - PAPEL (Domingo - 11:30 às 14:00 h) — (Palpites de futebol. Apresentação de brindes, através de vários quadros esportivos. Cobertura de Léo Pereira. Em seguida, a Equipe A SEMANA EM 60 MINUTOS (Dom. - 23:00 às 24:00 h) — (Resumo dos principais acontecimentos da semana. Apresentação de Jorge Yared e Carlos Kleina)
- PROGRAMAÇÃO ESPIRITUAL OU RELIGIOSA
- Além dos programas diários (Um novo dia, A hora do Anjo e A vida... uma esperança) a Rádio Clube transmite:

- A VOZ DO PASTOR (Domingo — 7:00 às 7:15 h) (A palavra oficial da Igreja com D. Pedro Fedalto)
  - MISSA DOMINICAL (Dom. — 9:00 às 9:50 h) (Celebrante: Cênego João Augusto Sobrinho)
  - BÊNÇÃO DE FREI MIGUEL (Dom. — 9:50 às 10:00 h) — (Uma palavra amiga e bênção aos doentes)
  - VOZ DO SENHOR (Sáb. e Dom. 21:30 às 21:50 h) — (Reflexão Bíblica com a Renovação Carismática)
  - MENSAGENS ESPIRITUAIS E HUMANAS — (De hora em hora — durante toda a Programação)
  - NOTÍCIAS RELIGIOSAS OU PASTORAIS — (inseridas nos principais noticiários, incluindo divulgação de programações e entrevistas com responsáveis das mesmas)
  - PROGRAMAÇÃO ESPECIAL — (Com músicas e mensagens selecionadas em dias como Finados, Natal, Ano Novo, Sexta-feira Santa...)
  - TRANSMISSÃO DE MISSAS OU EVENTOS — (Tais como Natal, Semana Santa, Corpus Christi, Festa da Padroeira de Curitiba...)
  - APOIO E DIVULGAÇÃO — (De mensagens e reflexões próprias dos tempos litúrgicos ou meses especiais como Campanha da Fraternidade, Mês Vocacional, Mês das Missões e Rosário, Preparação para o Natal...)
  - NO PROGRAMA VIVA A VIDA... — (São feitas aos ouvintes também perguntas sobre a Bíblia, fatos e doutrinas da Igreja. Também D. Pedro Fedalto transmite uma mensagem)
  - DIVULGAÇÃO GRATUITA — (De programas de festas e outras atividades paroquiais ou de movimentos e pastoraes da Igreja)
- A filosofia de toda programação é cristã, evitando de se rodar músicas que ofendam aos princípios cristãos bem como não explorando fatos que aviltem e não condizem com a dignidade do ser humano.

RÁDIO CLUBE PARANAENSE — BÉDOIS
Onda Média 1430 KHz - Ondas Curtas de 49 M(6.045 KHz) e 25 M(11.935 KHz)
CLUBE F. M. — 101,5 Mhz
A MAIOR POTENCIA RADIOFONICA DO PARANA

GRUPO FOLCLÓRICO POLONES DO PARANÁ

Assembléia Geral Extraordinária

EDITAL DE CONVOCAÇÃO

O CONSELHO FISCAL do GRUPO FOLCLÓRICO POLONES DO PARANÁ, no cumprimento das atribuições que lhe são outorgadas pelo artigo 36, letra "d" dos Estatutos em vigor, convoca todos os sócios Fundadores ativos ou não, Aduantes e Colaboradores para a ASSEMBLÉIA EXTRAORDINÁRIA que será realizada no dia 28 de novembro de 1982, em sua sede social, à Rua Emanoel Pereira nº 502, nesta Capital, com início às 14:30 horas, em primeira convocação, ou, na falta do quorum, às 15:00 horas, em segunda convocação, com qualquer número de sócios, para cumprimento da seguinte "ORDEM DO DIA":

- 1 — Considerações sobre as atribuições estatutárias dos Poderes constituídos e seu grau de desempenho nos diversos setores de atividades do GFFP, com sugestões de medidas coerentes com a situação.
- 2 — Explicação dos direitos e das obrigações dos sócios, e dos dispositivos disciplinares.
- 3 — Relato das ocorrências ligadas ao compromisso artístico do dia 7 de novembro corrente, sua apreciação e aplicação de medidas estatutárias exigidas pela magna importância do evento.

Curitiba, 11 de novembro de 1982

Membros do Conselho Fiscal:
João Kozak
Constante Grachlki
Teodoro Jagiello

NOTA DE FALECIMENTO

dia 28 de outubro p. passado

Santo Antônio, Município de Contenda. Em vida, manifestou sempre o seu testemunho da sua fé católica, participando ativamente de movimentos apostólicos da paróquia de Catanduvas do Sul. Foi devoto de N. S. de Czenstochowa, e leitor do jornal LUD. Deixou enlutados, sua esposa Leocádia, 13 filhos, sendo 8 casados, somando 19 netos.

Faleceu, dia 28 de outubro p. passado, em Catanduvas do Sul, com 65 anos de idade, o sr. JOAO WOJCIK. O falecido, nasceu dia 20 de maio de 1917, em Tomás Coelho, Município de Araucária. Contraiu matrimônio com Leocádia Prorok, estabeleceu sua residência na localidade de

Numerosos paroquianos de Catanduvas do Sul e de Contenda participaram do velório, da missa com o corpo presente, prova de muita amizade e sinceridade no agir como cidadão e cristão católico.

A direção do jornal LUD envia à família do falecido João Wojcik, sinceros votos de pesar e conforto cristão.

Economia a serviço do homem

A Associação de Dirigentes Cristãos de Empresas do Brasil reunida em Curitiba no seu IV congresso nacional, discutiu o papel do empresário como um dos agentes no sentido de ao mesmo tempo melhorar a economia do país e dar ao trabalhador uma condição mais digna de trabalho. As discussões partiram do pressuposto defendido pela Igreja de que a economia deve estar a serviço do homem e não o contrário. Tendo por base isto, os economistas e dirigentes de empresas tiveram algumas conclusões básicas das quais destacamos o seguinte:

Adequar democraticamente o sistema global de produção às necessidades básicas e reais da pessoa humana, evitando incentivos à produção de bens voltada para o consumismo artificial e barateamento do custo do produto popular. Dedicar mais recursos às áreas sociais: habitação, saúde e educação. Procurar a tomada de decisões para grandes investimentos por consenso nacional, evitando-se tomar iniciativas exclusivamente segundo a visão tecnocrática, o que contribuiria para recuperar a credibilidade do governo. Priorizar os projetos de curta maturação, baixa demanda de importações e geração intensiva de empregos. Estimular e proteger a pequena e média empresa, através de instrumentos fiscais, creditícios em virtude de sua condição de grande absorvedora de mão-de-obra e alta produtividade.

Redimensionar a aplicação da poupança imobiliária para a construção de moradias para a população de baixa renda, tanto nas zonas urbanas como nas rurais. Estender aos hospitais (que também são grandes geradoras de empregos), nas regiões em que há reconhecida carência, os incentivos atualmente oferecidos aos hotéis. Criar dispositivos fiscais para as empresas que utilizarem maior mão-de-obra e tenham menor rotatividade. Regularizar o estatuto constitucional sobre participação dos trabalhadores nos lucros das empresas, evitando sua incorporação aos salários e dando tratamento similar ao da distribuição de dividendos.

Eliminar os encargos sociais incidentes sobre a folha de pagamento, transferindo-os para o faturamento das empresas. Rever a CLT (Consolidação das Leis do Trabalho) com a participação indispensável de empregadores e empregados. Racionalizar as causas de distribuição entre os produtores rurais e os consumidores, diminuindo os custos para os últimos e aumentando receita para os primeiros (CIC).

Volney Jacir Berkenbrock

FISSIONAL
e:
preventivo contra o
da Casa de Saúde
e contra a gripe
anitária diariamente
Fone: 232-3322
PARANÁ

ci:
NSKI KANIAK
CISTA
02 — BATEL
05 às 19,00 horas
POLSKU
MENTO —

ci:
SOKOLOWSKI
E, INWENTARZE LTD
8 — Tel.: 282-0888
— Paraná

ELAK
kryminalne, robitnicze
adza inwentarze
— Conj. 401 (Est. Pol.)
22-0278 — Curitiba - PR

WSKI
bejos — Inventários —
milia.
o Administrativo.
15,00 às 18,00 horas.
n. 1105 — Ed. Titãs
PARANÁ

OLSKA

1, 1 kg surowej, 1 cebola,
elskiego ziela, 250 g orzo,
iwkowych powidel, 3 lili
czernowego lub wytraw
szczypta mielonego pie
y rodząj miesa.
o miękkości, kapusze si
em, ocidnaci z wody, pi
— dodac pokrajana ceb
e, ziele angielskie, wia
nia przykryta Gotow
Mieszac od czasu do c
okrajac go w mala kost
y. Teraz dodac kiebas
o drobno pokrajany
ajeranku, drobno usla
bigosu), wymieszac, do
o ogniu. Przed podanie
z, zagotowac.

WAGI
złożona z dwóch osób
nudzą innych; drugo
s.
(Bran)

pieklo; silna jak smol
(Powiedzenie arabskie)

zna droge, ale nie ma
(John Tracy, pianista)

si są naszymi pamiatk
(Karol Irazkowski)

LATO
o swietozosc, nalezy je
zimnej kapieli wodnej

—, niech wyprobuje.
zawodow przeciwstom
eba zmieszac glicery
pelka zwilygo szabo
s.

O SEU CARRO
S-ACCESORIOS
Fone: 222-6565 (PR)
961 - Fone: 244-
Fone: 246-2462

João Paulo em visita a uma terra de santos

O Papa João Paulo II iniciou dia 30 de outubro passado a primeira visita de um Pontífice à Espanha, visita adiada já por duas vezes, pelo atentado de que foi vítima a 13 de maio de 1981 e pela proximidade das eleições gerais no país, vencidas pelo Partido Socialista Operário Espanhol. Inicialmente a viagem estava prevista para os primeiros dias de outubro. Foi adiada para que não se alegasse interferência na política espanhola. É a segunda visita em extensão — 10 dias — perdendo apenas pela que realizou ao Brasil em 1980. O Papa visitou 16 cidades. No Brasil foram 13. Presidiu uma cerimônia de beatificação em Sevilha, percorreu lugares de peregrinação e teve contato com várias classes.

A Espanha é um país eminentemente católico. O próprio rei Juan Carlos, ao dar as boas vindas em nome da nação, salientou que "A Espanha segue há séculos a religião católica, com a adesão inclusive da casa real, como o rei Fernando e a rainha Isabel, no século XV. O Papa prestou calorosa homenagem ao catolicismo desse país, cujo trabalho missionário permitiu que "a parcela mais numerosa da Igreja de Cristo fale e reze em espanhol".

A Espanha tem 94% de católicos entre os 37,8 milhões de habitantes. A juventude, porém, está perdendo o interesse

pela fé e o clero jovem está diminuindo. Em 1981 foi aprovada a lei do divórcio, a qual a Igreja havia se oposto firmemente. O Partido Socialista, que assumiu o poder, prometeu regularizar o aborto e controlar o ensino particular, quase todos nas mãos da Igreja. Muitos achavam que o Papa irá se referir a todas essas questões em sua passagem pela Espanha, chamada por ele "terra de Santos", após ter descido do avião e beijado o solo.

AS VIAGENS

O Papa é o missionário do século. Já percorreu os cinco continentes. Foi duas vezes à África, três à América Latina (México, Brasil e Argentina), visitou a Irlanda, França, Inglaterra, Alemanha Ocidental, Portugal e Suíça, além da Polónia, que pretendia rever no próximo ano. Esteve também nos Estados Unidos, Japão e Filipinas. Pelo rádio ou televisão, foi visto e ouvido por centenas de milhões de pessoas, católicas ou não.

Ele mesmo coloca o objetivo de suas viagens: "A exemplo do meu predecessor, Paulo VI, pus-me em viagem para visitar numerosos países, entre os quais alguns em que Cristo quase não é conhecido ou o anúncio missionário do Evangelho está ainda incompleto. Quis anunciar eu mesmo o Evangelho fazendo-me de algum modo catequista itinerante". Não só aos países, como a entidades internacionais ele se dirige frequentemente. Já falou à ONU, à Unesco, à Organização Mundial do Trabalho e à Cruz Vermelha Internacional, para citar apenas as mais notórias.

A Igreja dirige-se a todo instante com exortações e mensagens densas. Fiel ao Concílio Vaticano II, fala em atualização, mas prefere que em Roma o clero ande de batina, como sinal de consagrado. Promoveu o Sínodo dos Bispos sobre a

família e prepara o Sínodo da Reconciliação ou Penitência a reunir-se no próximo ano.

Publicou três encíclicas de denso conteúdo teológico e antropológico: **Redemptor Hominis**, **Dives in Misericórdia** e **Laborem Exercens**. Nem o atentado, nem seus ocultos motivos afastam das diretrizes que se traçou, firme e conciliador ao mesmo tempo. É o Papa do ecumenismo, da paz e da liberdade religiosa.

ROTEIRO

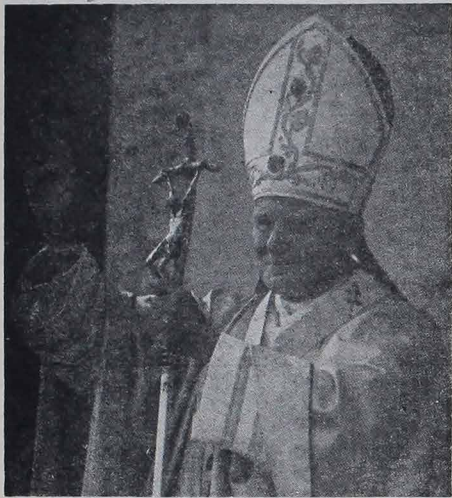
João Paulo II pernoitou sempre em Madrid, com exceção do dia que passou em Saragoça. Esteve em Avila, presidindo os atos comemorativos do quarto centenário da morte de Santa Tereza de Jesus, principal motivo de sua visita à Espanha. Visitou Madrid e a Família Real. Reuniu-se com a juventude no estádio Santiago Bernabeu, na capital. Foi à Guadalquivir, Toledo e Segóvia. Visitou Sevilha e Granada. Foi ver os santuários consagrados a Santo Inácio de Loyola, São Francisco Xavier e à Virgem do Pilar. Domingo dia 7 esteve em Barcelona e Montserrat, na Catalunha. Segunda-feira foi a Valência onde ordenara 150 padres. Terça-feira, dia nove de novembro, visitou Santiago de Compostela regressando à Roma às 15 horas, horário de Brasília.

Pela primeira vez, em 18 anos, foi excluído de uma viagem papal o arcebispo norte-americano Paul Marcinkus, organizador das viagens e anjo-da-guarda do Santo Padre.

Nas próximas edições, daremos um resumo dos pronunciamentos do Papa, na Espanha.

Graças a Deus, o Papa não sofreu nenhuma violência física, embora, tenha sido descoberta uma trama contra a vida de João Paulo II, na terra dos santos, Espanha.

Correio Riograndense — 03/11/82

O Papa saudando o povo espanhol.

Presença de Deus e filhos sadios

Foi Deus que chamou os esposos ao amor, e os chamou a viver um amor que não morre, porque vai crescendo e se renovando cada dia mais.

O casamento representa não o encontro de duas pessoas, mas de dois universos psicológicos complexos, estruturados de maneira diversa.

Os conflitos matrimoniais são, por esta mesma razão, uma constante, principalmente nos primeiros anos de vida conjugal.

Naturalmente, pela sua própria característica dinâmica, a vida a dois está sempre sujeita a mudanças, conflitos e desentendimentos. Difícilmente existirá um momento de absoluta estabilidade.

Devemos agir não só com a razão, mas também com o coração, deixando o amor gritar bem mais alto, pois uma separação é um rompimento que implica uma perda. Portanto, é um momento difícil para o adulto, calcule para uma criança.

Conforme o clima da separação, a criança às vezes se sente culpada por sofrer com a falta do pai, como se estivesse cometendo uma deslealdade com a mãe. E não ocorre só a saudade. Ocorre a raiva, a tristeza e muitos outros sentimentos que a criança exprime com facilidade e que os adultos frequentemente se apressam em reprimir.

Eles costumam apaziguar a criança em parte porque as explosões de raiva, saudade, tristeza, avivam seus próprios sentimentos (que eles, pais, temem), em parte por parte de que ela sofra.

Dessa maneira, eles não estão agindo acertadamente, pois a maneira mais sólida de superar qualquer experiência é vivê-la plenamente.

Portanto, a separação dos pais é sempre uma experiência dolorosa para a criança. Se faz necessário que a criança possa manifestar abertamente seus sentimentos. Por exemplo: a saudade do pai (supondo-se que na separação a criança fique com a mãe).

Com a idéia da separação dos pais, a criança fica muito insegura e, frequentemente, sofre uma crise de regressão. Por melhor que uma criança seja preparada, a separação dos pais

a abala. Ela fantasia que também poderá ser mandada embora.

Logo, a separação de um casal é sempre uma situação profundamente dolorosa. Os sofrimentos que acarreta para todos os membros da família podem ter repercussões traumáticas nas crianças. Quanto menor a criança, mais traumática pode ser para ela a separação dos pais.

O importante é que o casal se mantenha aberto ao diálogo para que todos os eventuais desajustes, frustrações e decepções sejam resolvidos de maneira inteligente e adulta, sem pôr a responsabilidade para terceiros, muito menos para os filhos.

Qualquer que seja o problema, a falha, o erro de um ou outro elemento do casal, deve ser discutido francamente, de maneira honesta e leal. Pois, problema discutido, problematizado, tende sempre a ser superado.

Toda criança precisa viver num círculo de amor, segurança, em um lar estável. Clima familiar compreensivo e sentir amada e aceita através da ternura e afeto que recebe dos pais.

Dentro do próprio lar elas têm que receber informações precisas e seguras da importância da união de uma família. Que a família é o alicerce para o bom desenvolvimento espiritual e psicológico dos filhos.

Essas informações elas podem receber diretamente através da maneira de viver, do modo de se agir e da maneira como as pessoas que as cercam se comportam.

É preciso muita ponderação por parte dos pais, firmes nas decisões e na maneira de serem discutidos e tratados assuntos que dizem respeito aos filhos.

Quando a relação entre marido e mulher está bem estruturada, e eles seguros, toda e qualquer dificuldade são passadas e percebe-se que essa união foi contrada e apoiada na força de Deus. Está concretamente destinado a superar todas as dificuldades presentes e futuras.

Abrir as portas da casa é fácil. Abrir as portas do coração às penas, aos sofrimentos, às angústias daqueles que têm à nossa porta, é bem mais difícil.

Oriandina Machado
Psicóloga - CRP 08.000

- LUD EM 1982 -

GASTOS E DESPERDÍCIOS

É próprio do homem, nesta civilização, entrar na disputa de troféus, na conquista de melhores colocações no trabalho, de uma cátedra na universidade ou algum cargo de responsabilidade numa profissão liberal. Ainda que o candidato a algum desses troféus deva dispendir muita energia e bens econômicos, tal conquista é gratificante e edificante. O elemento, quando empossado, coloca seus dons e capacidades a serviço do bem comum, concorrendo para elevação do nível material, cultural e espiritual do seu semelhante.

Presenciamos, neste ano, até a semana passada uma disputa pela conquista de um cargo, executivo e legislativo público, a um cargo de governador, senador, deputado federal, estadual prefeito e vereador. Todos, certamente, notaram o desperdício de elevados gastos na promoção da campanha eleitoral. Foi um desperdício desnecessário. Na disputa para uma função liberal, não entra o fator ideológico. Em se tratando de política a ideologia entra como fator principal da disputa. Os propagadores de uma ideologia (um ideal a ser realizado), nem todos possuem grau intelectual suficiente para controlar sua argumentação, ainda mais, sua capacidade de realização dos planos a que se propõe. Os menos desavisados apelam para exaltação, indo além, até à agressão verbal, provocando perturbação da liberdade de expressão, chegando, por vezes, até à agressão física. Quem reincidiu nos exageros não terá qualificação para representar uma comunidade, no senado, na câmara federal, municipal e assembleia legislativa. Não será possível avaliar o desperdício de energias de cada candidato e de seus colaboradores imediatos.

Só pela quantidade e qualidade de impressos de divulgação dá para avaliar o desperdício exagerado. Não menos exagero tem-se notado na divulgação da difamação. A recomendação do alto nível da campanha política foi esquecida. Observando a qualidade e profundidade da campanha eleitoral é de se temer por resultados satisfatórios. Diante do empenho do investimento na campanha política, o candidato, certamente pensa no retorno daquilo que investiu, ou seja, deverá recuperar o que gastou, e isso é justo? Não haverá continuidade de desperdícios? Todo o eleitor tem o direito de exigir do seu candidato o cumprimento daquilo que prometeu: de trabalhar pelo bem comum da sua comunidade, defendendo o bem comum, engrandecendo a Pátria. Aguardemos o resultado das urnas.

Pe. João Novak
Jornalista Profissional
Reg. no MTPS n.º 721

A VIDA... UMA ESPERANÇA - TRÊS ANOS NO

Pe. José Orlovski, diretor e redator chefe da Revista Entre Amigos, popularmente chamada, Pe. Juca, há três anos produz, apresenta e mantém um programa radiofônico, na Rádio Clube Paranaense, denominado, "A VIDA... UMA ESPERANÇA".

A Vida... Uma Esperança quer transmitir ao ouvinte uma mensagem de fé, esperança, amor pela vida, um dom de Deus, pela reflexão e análise de momentos difíceis da vida à luz do evangelho. É um programa sério, simples, não vulgar, religioso, sem ser pietista profundo. Há três anos, na ar, apresentado diariamente, com duração de uma hora, das 22 às 23 horas da noite conquistou grande número de ouvintes. A prova da aceitação do programa foi a participação dos ouvintes, da Missa de ação de graças, no terceiro aniversário, lotando a catedral de Curitiba, dia 7 p. passado.

Pe. Juca é também escritor. Possui três livros editados. Nunca é Tarde Para Recomeçar. Possui três livros editados. Nunca é Inesquecíveis, títulos dos dois primeiros livros, ambos segunda edição, é o terceiro livro. Todos os livros são editados pela Gráfica Vicentina Ltda., Editora.

Além do programa "A Vida... Uma Esperança", o Pe. Juca produz e apresenta mais um programa radiofônico na Pe. Juca produz e apresenta: "A LUZ DE VELAS", das 23 às

A Vida... Uma Esperança, uma mensagem transmitida em disco compacto, com letra de Roque Alves de Oliveira e Padre Juca; música de José Hilário, e a música oficial do programa.

A seguir: a letra do Hino do Programa: "A VIDA... UMA ESPERANÇA".

"A VIDA... UMA ESPERANÇA"
(Música Oficial do Programa)

LETRA: Roque Alves de Oliveira e Padre Juca
MÚSICA: José Hilário

1. Você olha para o mundo
Sem paz, aflito e descrente
Angústias, desespero e solidão
Invadem o seu coração
Mas, convém não desanimar
Deus sempre ao seu lado está
A quem não perde a esperança
O amanhã nova vida trará.

REFRAO: Siga em frente
Tente mais uma vez
O futuro sorri prá você
A sua vida é uma esperança
Com fé, você há de vencer

bis
2. Se você sentir-se infeliz
Com vontade até de sumir
Não pense que o mundo acabou
O importante é você viver
Deixe as mágoas, o ódio e a dor
Sua vida precisa de amor
Reviva e prossiga o seu ideal
Que a alegria será total.

REFRAO: Não fique triste
Deus ama você
Um novo dia nascerá
A sua vida é uma esperança
Sorrindo, feliz você será

bis